

Čierne more je pre NATO bojiskom, či pohrebiskom?

Rusi proti čs. legionárom

Svadba s „Wehrmachtom“

BOJOVNÍK

DVOJTÝŽDENNÍK ANTIFAŠISTOV

Ročník LXIV 16. 5. 2019 Cena 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov)

10

Naša anketa

Nemecký poslanec Gunar Lindemann vyzval postaviť Petra Porošenka pred medzinárodný súd, aby sa zodpovedal za vojnové zločiny na Donbase. Čo si o tom myslíte vy?

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava:

– Porošenko je jednoznačne fašista. Robí genocídu vlastného národa. Keby existovalo v medzinárodných vzťahoch skutočné právo, tak nielen Porošenko, ale aj prezidenti USA, Francúzska, Turecka, premiéri Anglicka a ďalší politici, najmä na Západe, ale aj niektorí naši politici a poslanci, by patrili pred medzinárodný súd za ospravedlňovanie zločinov a ich podporu. Svojimi rozhodnutiami zapríčinili vojnové konflikty, vraždenie národov, genocídu, hlad, utrpenie a biedu.

Žiaľ, v medzinárodných vzťahoch i v činnosti OSN platí dvojaký meter. Majú na svojej strane média, ktoré ich zverstvá zľahčujú, bagatelizujú.

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Martin:

– Výzva pána poslanca je hodná podpory. Už samotné použitie ťažkých zbraní proti vlastným občanom Ukrajiny nemá vo svete obdobu, snáď čiastočne v Čile v roku 1973, keď gen. Augusto Pinochet použil letectvo a tanky proti vlastným občanom.

Problém je v tom, že Ukrajina stále neratifikovala Rímsky štatút a neuznáva pôsobnosť Medzinárodného trestného súdu (ICC). Zriadenie Medzinárodného trestného tribunálu pre Ukrajinu na základe rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN považujem v súčasnosti za nemožné.

Peter Kober, podpredseda ObIV SZPB, Stará Ľubovňa:

– Bol by to správny krok, ale je otázne, či by to bol spravodlivý proces, lebo medzinárodný súd nás už viackrát presvedčil o jednostrannosti rozhodnutí podľa direktívy západných mocností. Keby však predsa došlo ku spravodlivému procesu pred medzinárodným súdom, tak na lavici obžalovaných by mali sedieť aj ďalší najvyšší predstavitelia ukrajinskej moci a ich poradcovia, nám dobré známi Mikuláš Dzurinda a Ivan Mikloš. Najspravodlivejší by bol ľudový súd Ukrajiny.

Igor Dominik, člen ZO SZPB 37, Bratislava:

– Súhlasím, aby Porošenko bol za zločiny na celej Ukrajine, nielen na Donbase, postavený pred medzinárodný súd. Zároveň však dodávam, že to nebude mať úspech.

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Daň z kytice

Obyvatelku ruského mesta Omsk Saňu Abdullinová, ktorá začiatkom roka porodila dieťaťko, miestne úrady prinútili zaplatiť daň za kyticu a tovary pre dieťa, ktoré jej priniesli do pôrodnice.

Oznam o vyrúbenej dani cca 2 500 rubľov (cca 33 eur) prišiel mamičke začiatkom apríla. Pani Abdullinová si neskôr spomenula, že v januári ju navštívili nejakí úradníci a požiadali ju podpísať doklad o prijatí „darčiekov“. Neupozornili ju však, že to nie je zadarmo.

Podľa ria.ru a gorod55.ru

Vytvorme spomienkový most medzi generáciami

74. výročie ukončenia 2. sv. vojny porážkou nacistického Nemecka si členovia SZPB z celého Slovenska pripomenuli 9. mája na bratislavskom Slavíne, mieste odpočinku vojakov Červenej armády, ktorí padli pri oslobodzovaní našej vlasti.

Vence vďačnosti položili aj priami účastníci protifašistického odboja – slovenskí a ruskí vojnoví veteráni,

členovia NR SR, vlády SR, diplomati, predstavitelia štátnej a verejnej správy a spoločenských organizácií.

Napriek nepriaznivému počasiu areál pamätníka zaplnila početná verejnoscť.

Podpredseda vlády Richard Raši v príhovore pripomenul desivú bilanciú 2. sv. vojny. „Len pri oslo-“

(Pokračovanie na str. 5)

Viete, že...?

...stála muzeálna expozícia SZPB „Za slobodu“ sa opiera až o siedmich najväčších Slovákov, ktorí sa umiestnili v rovnomennom projekte RTVS v prvej desiatke najväčších osobností Slovenska?

Je to absolútny víťaz Milan R. Štefánik, Ľudovít Štúr (na 2. mieste), Cyril a Metod (na 4. mieste), Alexander Dubček (na 5. mieste), Jozef Gabčík (na 6. mieste), Gustáv Husák (na 8. mieste) a Juraj Jánošík (na 9. mieste).

Čo majú so SZPB všetci spoločné? Víťaz ankety M. R. Štefánik a druhý Ľ. Štúr nám zanechali to, čo sa dá vyjadriť jednou vetou. Štúrovci začali a Štefánik završil boj za národnú slobodu. Pričom jeden i druhý sa

opieral o cyrilometodskú tradíciu, ktorá dnes tvorí základ Ústavy SR.

Víťazi na ďalších štyroch miestach sú nám výrazne protifašisticky blízko. Alexander Dubček bol v SNP dvakrát ranený, Jozef Gabčík dosiahol atentátom na R. Heydricha zneuznanie Mnichovského diktátu V. Britániou... a nový pohľad na schopnosti a vlastenecké odhodlanie Slovákov a Čechov, Gustáv Husák mal leví podiel na zrode dokumentu Vianočná dohoda, na vzniku ilegálnej SNR, čo spolu zintenzívnilo náš protifašistický odboj v 2. sv. vojne. Lenže patrí k nám aj slovenský národný hrdina Juraj Jánošík (9), ktorého menom boli pomenované prvé partizánske protifašistické zoskupenia, nazývané bojovými jánošíkovskými družinami.

– vmi –

Najvyšší súd Kotlebovu ĽSNS nerozpustil!

Senát Najvyššieho súdu SR zamietol návrh na rozpustenie parlamentnej ĽSNS. Žalobu na jej rozpustenie podala ešte v máji 2017 Generálna prokuratúra SR.

Najvyšší súd SR to zdôvodnil takto:

- Najvyšší súd nemôže vyhľadávať dôkazy a vždy sa musí v prípade pochybností prikloniť na stranu žalovaného.
- Hodnotové východiská nie sú dôkazy, napr. vystúpenie z NATO. Vlakové hliadky podľa odôvodnenia rozsudku nie sú orgánom politickej strany.
- Existujú dôvody ohrozenia demokracie zo strany ĽSNS? Pýtal sa Najvyšší súd. Najkomplikovanejšie

bolo rozhodnúť, či politická strana bude mať priestor a prostriedky na zmenu „systému“. Obžaloba však nepredložila dôkaz. Nie je možnosť iba poukázať na jej politický program, uvádza sa v odôvodnení rozsudku.

- Súd nemôže posudzovať trestnosť skutkov Mariana Kotlebu či Milana Mazureka, keďže neboli právoplatne ukončené, uvádza sa v odôvodnení rozsudku. Práve to bol jeden z najdôležitejších bodov žaloby Generálnej prokuratúry.

Posledné slová sudkyne – Žaloba nie je dôvodná, a preto ju zamietame.

Podľa pravda.sk, 29. 4. 2019

Myšlienka mesiaca

Americký cieľ dosiahnutia absolútnej vojenskej prevahy nad Ruskom úplne stroškotal.

Začína sa niečo iné. Rusko sa čoraz viac modernizuje a blíži sa k bodu, v ktorom bude mať nad USA absolútnu vojenskú strategickú prevahu. USA už stratili aj svoj hlavný tromf. Schopnosť vojensky sa Rusku aspoň vyhrážať.

Izraelský politológ Jakov Kedmi <https://www.youtube.com/watch?v=DKQnEFLLXX4&feature=youtu.be>

Na zamyslenie:

Ruská rozviedka odviekla USA od reálnych ambícií ruského medveda.

Saut Al-Iraq, Irak

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

10

Strašnejšie ako atómovka

Bývalý šéf zahraničnej rozviedky (1996–2000) Ruska Vjačeslav Trubnikov sa nazdáva, že najväčšou hrozbou pre ľudstvo je problém s ekológiou.

„Ako rozviedčík považujem problém ekológie za hlavnú a reálnu hrozbu pre ľudstvo. Atómové zbrane? Je to hrozba, ale človek prijíma opatrenia na zníženie tohto ohrozenia,“ povedal pre RIA Novosti a poznamenal, že „omnoho

viac znepokojuje to, čo sa deje napríklad vo vzťahoch medzi Indiou a Pakistanom, kde môže byť omnoho ničivejšou silou prehradenie zásobovania vodou Pakistanu“.

„Vytvorilo by to efekt niekoľkých atómových bômb zhodených,

napríklad, na pakistanskú provinciu Beludžistan,“ vysvetlil Trubnikov.

Podľa kp.ru, 25. 4. 2019

Sedem statočných a NATO v Čiernom mori

Spomeňte si na situáciu ako šéf statočných Chris vysvetľuje banditovi Calverovi, že lupiči do dediny sa síce dostali, ale už z nej nevyjdú. Čo mu sedem kovbojov aj dokonalo predviedlo.

Obdobie dnes vyzerá situácia s manévrami a zastrájaním sa loďstva NATO v Čiernom mori. Pre ruskú stránku politpuzzle.ru rovnakú logiku vyslovil izraelský analytik Jakov Kedmi, keď uviedol, že ak by lode NATO ohrozili

Rusko, stretnú sa s problémami, o akých sa im ani nesnívalo. A pri nesol údaj, koľko by im zostalo žiť. Že potopené budú do 10 minút.

Iní odborníci pred pár rokmi dávali životnosť loďstvu NATO v Čiernom mori 20 minút, no na podstate

tohto bojiska sa pre alianciu nič nezmenilo. Jakov Kedmi to hodnotí takto: „V Čiernom mori nemôžu členovia NATO urobiť nič, len umrieť. Čierne more nie je bojiskom, ale popravisom...“ Rusko „vymaže flotilu NATO z morskej hladiny!“

Veru, kovboj Chris mal a aj dnes má pravdu. Vojsť tam vojdeš, ale...

V. Mikunda

Rusko odmietlo presun US atómoviek na Slovensko

Rusko považuje za provokatívne informácie o pravdepodobnom rozmiestnení amerických atómových zbraní na základniach na Slovensku. Podľa agentúry RIA Novosti to oznámil námestník ministra zahraničia RF Alexander Gruško.

Tento postoj je podľa neho odôvodnený ustanovením medzi Ruskom a NATO, podľa ktorého sa Aliancia zaviazala, že nebude rozmiestňovať

atómové zbrane za hranicami krajín, kde neboli rozmiestnené a nebude tam pre ne ani vytvárať infraštruktúru.

Agentúra poznamenala, že o atómových zbraniach už hovoril poslanec Peter Marček, podľa ktorého sa na Slovensku môžu objaviť americké letecké základne, na ktorých budú atómové zbrane rozmiestnené.

Novarepublika.cz, 26. 4. 2019 (výňatok)

Na Václavskom námestí nacionalisti i ich odporcovia

Kordón policajtov musel na Václavskom námestí v Prahe 25. apríla oddeliť priaznivcov a odporcov hnutia Sloboda a priama demokracia Tomio Okamuru (SPD).

Okamuru prišli podporiť aj predsteda holandskej Strany slobody (PVV) Geert Wilders a predsedníčka francúzskeho Národného združenia (RN) Marine Le Penová.

„Fašisti, vypadnite,“ pokrikovali na priaznivcov SPD ich odporcovia a pískali na nich. „Polícia,

konajte,“ skandovali priaznivci Tomia Okamuru.

„Bez silných národných štátov niet demokracie,“ povedal na demonštrácii Wilders. Aplauzu časti demonštrantov sa dočkali aj slová, že islam a sloboda nie sú kompatibilné. Svoje vystúpenie zakončil v an-

gličtine slovami: „Nech dlho žije Česká republika...“ Potom pridal aj jedno české slovo: „A sloboda.“

„Masívne prísťahovalectvo z Afriky nie je náhoda,“ povedal predtým priaznivcom SPD Okamura. „My sa nedáme a zvíťazíme,“ sľuboval im. Bruselská diktatúra sa podľa neho zmení na spoluprácu rovnoprávných štátov.

Pravda.sk, 25. 4. 2019 (výňatok)

Otvorené slová prezidentského sponzora

Konflikt na Donbase je občianskou vojnou, v ktorom Ukrajinci bojujú s Ukrajincami, vyhlásil pre bihus.info podnikateľ Igor Kolomojskij, ktorý je podporovateľom víťaza prezidentských volieb Vladimír Zelenského.

Udalosti posledných rokov podľa neho spôsobili, že Ukrajina stratila 13 miliónov svojho oby-

vateľstva. „Mínus Krym, mínus Donbas, mínus 13 miliónov. Janukovič, Rusko a revolúcia, prirodzene. Vzájomná nenávisť. Vnútorňá občiansky konflikt. Vnútorňá občianska vojna,“ povedal a dodal: „Sláva bohu, že sa nerozšírila na celé územie. Má horúcu podobu v Donbase a studenú v celej ostatnej krajine.“

S využitím ria.ru, 3. 5. 2019

V EÚ je už 20 tisíc teroristov

V ostatných rokoch do EÚ prišli stovky tisíc migrantov z Afriky a Blízkeho východu. Liberáli a sniečkarí ich vítajú ako národných hrdinov, ale realita je, bohužiaľ, iná.

Európania sa rýchlo presvedčujú, akí „nešťastníci a bedári“ prichádzajú na ich územie. Mnohí migranti sa ešte nestihli ani poriadne udomáčniť, ba ani získať povolenie na pobyt, ale už začínajú rabovať, znásilňovať a zabíjať.

„Pod maskou ľudí, ktorí boli nútení opustiť svoju vlasť, do EÚ prichádzajú aj teroristi... Tajne obsadzujú nové územia a do EÚ prišlo už približne 20 tisíc teroristov,“ uviedol na tlačovej konferencii zástupca Hlavnej správy

rozviedky (GRU) generálneho štábu Ruska generálmajor Sergej Kovalev a ďalej uviedol, že „teroristi v Európe sa rýchlo adaptujú. Zvykajú si na miestne podmienky, aktívne používajú metódy prípravy a organizácie teroristických činov. Mnohí z nich majú skúsenosti z účasti na bojových operáciách a páchania atentátov,“ vysvetlil Sergej Kovalev.

HSP, 26. 4. 2019, Utro.ru

Pokus o prevrat č. 5

Američania na konci apríla „štátnym prevratom“ vo Venezuele opäť rozosmiali celý svet.

Začalo sa to tak, že tzv. líder opozície Juan Guaidó v Caracase „začal poslednú etapu zvrhnutia prezidenta Nicolasa Madura,“ ktorá by sa však po správ-

nosti mala nazývať štátnym prevratom číslo 5. Ved' všetci vieme, že to bol piaty pokus tohto roku.

Piaty pokus, no Američania ešte nestrávil ani prvý neúspech, nieto, žeby mali nejaký pracovný plán na zvrhnutie nenávisťného Madura. Azda aj preto bol každý ďalší pokus úbohejší a úbohejší.

Polit.info, 1. 5. 2019 (krátené)

Čo píšú iní

■ Pokračuje vojna o pravdu aj po sto rokoch?

Oslavy stého výročia úmrtia M. R. Štefánika na Bradle vyvolali aj otázky. Bola česká ignorancia osláv iba náhodou, chybou organizátorov alebo mala nejaký iný dôvod?

Je ťažko pochopiteľné, že na oslave nevystúpil aj zástupca Českej republiky. Veď Štefánik bol jedným zo kľúčových zakladateľov Česko-slovenskej, a teda aj českej štátnosti.

Práve Štefánik uvádzal Masaryka a Beneša do lepšej spoločnosti na Západe. Kým im vo vplyvných kruhoch veľmocí nepripravil pôdu, ich snaha o budovanie českej štátnosti nemala žiadny efekt – dovtedy boli iba bezvýznamnou súčasťou krdľa, obliehajúceho štáby mocností, ktoré hľadali dohodu o povojnovom usporiadaní Európy.

Nebolo v programe osláv zaradené vystúpenie zástupcu Českej republiky z obavy pred nepriateľskou reakciou zhromaždeného davu? Bolo by to logické vysvetlenie, pretože časť národa je už sto rokov presvedčená, že Štefánikova smrť nebola náhodná, ale išlo o atentát objednaný vtedajším ministrom zahraničia Edvardom Benešom.

HSP, 6. 5. 2019 (výňatok)

■ Martin Koller veľvyslancovi SRN v ČR

Dobrú náladu mi v Plzni pokazil nemecký veľvyslanec Christoph Israng... neskrývane sa radoval z údajného posunu v otázke sudetských Nemcov v našej krajine. Domnieval som sa, že pán veľvyslanec reprezentuje nemecký štát. Aspoň to tak tvrdí. Na počudovanie to však vyzerá, že je skôr reprezentantom sudetonemeckého landsmannschaftu.

Na nemeckom ministerstve zahraničia to majú evidentne popletené, pokiaľ považujú sudeťákov za Nemecko. Alebo je to zámerné? Skôr to druhé, kedysi sa tomu hovorilo nemecký revanšizmus.

Pripomínam, že sudetonemecký landsmannschaft je organizácia združujúca Nemcov, ktorí boli podľa práva a na základe medzinárodných dohôd odsunutí z našej republiky, prípadne z Poľska a ďalších krajín. Ďalší takzvaní, či samozvaní sudeťáci boli za svoje zločiny po zásluže vyhnaní. Iní utiekli, Nemecko ich nevydalo, ani samo nepotrestalo za vojnové zločiny.

Ak by niekto chcel za sudeťácke peniaze opäť profesionálne nariekať nad tým, že pri vyhnaní a odsune prišli o život sudeťáčky a ich deti, musím im pripomenúť, že české ženy a deti, občania bývalej ČSR boli v čase protektorátu a okupácie vraždené, prípadne posielané do koncentrákov bez akýchkoľvek ohľadov.

Novarepublika.cz, 5. 5. 2019 (výňatok)

■ Návrh na Nesmrteľný SS pluk?

Na sociálnych sieťach sa spustila lavína kritiky na návrh ministra zahraničia Ukrajiny Pavla Klimkina aby sa usporiadalo analogické podujatie „Nesmrteľnému pluku“.

Minister, reagujúc na návrh z facebooku zorganizovať ukrajinskú verziu Nesmrteľného pluku vyhlásil, že občania by sa mali prejsť ulicami s portrétmi „umučených Ukrajincov stalinskými represiami“. Na facebooku sa rozprúdila horúca diskusia, v ktorej sa objavili názory: „Nejaký zvláštny pochod z toho vznikne. Rovnaká koncepcia, teraz však proti všetkému dobremu a ruskému?“, „To sa pôjde s SS portrétmi?“, „Dalo by sa pochodovať aj s portrétmi touto vládou zabitých Odesanov v dome odborov!“...

V hornej snemovni ruského parlamentu na to reagovali stručne. Že Klimkinov návrh je absurdný a že ukrajinský minister sa stratil v dejinách svojich predkov.

Podľa ria.ru, 3. 5. 2019

■ Ďalší príplatok ruským veteránom

Ruský prezident podpísal rozhodnutie, na základe ktorého budú veteráni Veľkej vlasteneckej vojny každý rok k zvýšenému dôchodku (v priemere cca 650 euro) dostávať každý rok pri príležitosti Dňa víťazstva aj špeciálnu dávku vo výške 10 tisíc rubľov (cca 150 euro).

Ide o výplatu, ktorá sa vypláca od roku 2019 občanom Ruska, invalidom a účastníkom VVV, ktorí žijú v Rusku, Lotyšsku, Litve a v Estónsku.

V tomto roku by navrhnutú dávku malo dostať okolo 70 tisíc ľudí.

Podľa ria.ru z 1. 5. 2019

■ Katyň: represie boli v čase, keď bola okupovaná nacistami

Dňa 26. apríla 2019 sa v meste Tver konal gul'atý stôl na tému Mýty druhej svetovej vojny. Účastníci sa zaoberali

(Pokračovanie na str. 4)

Na snímke z pietnej spomienky 100. výročia tragickej smrti M. R. Štefánika v Ivanke pri Dunaji za vencami vľavo členovia SZPB Kamila Bacigalová, Ivan Pasternak a oblastná tajomníčka Katarína Frišová. Denisa Žiaková

Keď ide o holokaust...

Je úlohou politikov, aby sa zobudili a začali niečo robiť s nárastom extrémizmu. Po návšteve Amerického múzea holokaustu vo Washingtone to povedal premiér Peter Pellegrini.

„Hovorili sme o tom, čo sa deje vo svete. Ako sa postupne na najvyššie miesta politického života

predierajú extrémistické strany. Tie potierajú hrôzy, aké sme tu videli,“ povedal premiér. O tom, že toto politické smerovanie je neprijateľné, treba presvedčať najmä mladých.

„Keď ide o holokaust, nemôžeme hovoriť len o židovských obetiach, ale aj iných skupinách,“ dodal premiér.

HSP, 2. 5. 2019 (výňatok)

Pokusy o revíziu výsledkov 2. sv. vojny...

...zvyšujú riziko novej studenej vojny, či dokonca svetovej vojny, povedal pre RIA Novosti prezident ČR Miloš Zeman.

V niektorých krajinách, vrátane európskych, sa v posledných rokoch pozerajú inak na udalosti 2. sv. vojny. Pochybuje sa o úlohe ZSSR

pri víťazstve nad nacizmom. Čo si o tom myslíte?

– Ako povedal známy filozof George Santayana, „ten, kto zabúda na svoju minulosť, je

odsúdený na to, aby si ju prežil znovu“. Znamená to, že ak zabúdame na výsledky 2. sv. vojny, tak sa možno vraciame do studenej vojny. Nehovoriac o riziku novej svetovej vojny.

HSP, 7. 5. 2019, Sputnik (výňatok)

Noční vlci na Slavíne

Stalo sa už dobrou tradíciou, že v prvých májových dňoch prichádza k nám ruský motokársky klub „Noční vlci“, aby si spolu so slovenskými motocyklistami uctili pamiatku sovietskych vojakov, ktorí padli v 2. sv. vojne pri oslobodzovaní nášho územia spod nadvlády nemeckých nacistov a sú pochovaní po celom území Slovenska, vrátane bratislavského Slavína.

„Veľmi dôležité je nielen to, že aj takto si spomíname a vzdávame úctu ľuďom, ktorí oslobodili Slovensko. Dnes ukazujeme aj to, že túto

objektívnu pravdu o našich dejinách treba brániť. Tak, ako to robia účastníci Nesmrteľného pluku, Noční vlci... Oni totiž nechránia nejakú abstraktnú pravdu, každý z nich si chráni historickú pravdu svojej vlastnej rodiny, svojho deda, pradedu,“ povedal nám veľvyslanec RF v SR A. L. Fedotov.

Napriek nepriaznivému počasiu tohtoročný už piaty Medzinárodný motocyklový pochod „Cesty Víťazstva do Berlína 2019“ prišli na Slavín podporiť tri stovky vďačných občanov nášho hlavného mesta.

Cestu víťazstva by mali Noční vlci zavŕšiť položením kvetov k pomníku „Vojakom osloboditeľom“ 9. mája v Berlíne.

V. Dobrovič

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Ján Kašica, tajomník OblV SZPB, Zvolen: – Je tragédia, čo sa deje na Ukrajine od oranžového prevratu. Je smutné, že sa tam nedodržia ľudské práva a stále horí vojenský konflikt na východe Ukrajiny. Za túto genocídu Ukrajincov by mali byť odsúdení všetci kyjevskí aktéri a nielen Petro Porošenko. Mám však veľké obavy, že medzinárodný súd si neplní svoje zákonné povinnosti, o čom ma presvedčil na juhoslovanskej tragédii. Na druhej strane verím, že sami Ukrajinci si urobia poriadok vo vlastnej krajine.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Vojnové výdaje sveta sa zvýšili o 2,6 %

Podľa štokholmského medzinárodného inštitútu SIPRI vojenské výdaje celého sveta v roku 2018 dosiahli 1,8 bilióna USD, čo je oproti roku 2017 viac o 2,6 percenta. Zároveň je to najviac od roku 1988 a o 76 % viac, ako v roku 1998 (vtedy boli najnižšie výdaje od konca studenej vojny).

SIPRI uvádza, že vojenské výdaje v roku 2018 dosiahli 2,1 % celosvetového HDP, čo je v prepočte 239 USD na človeka.

Najväčšou zaujímavosťou minulého roka je, že z päťce štátov najviac míňajúcich na zbrojenie po prvýkrát za 13 rokov vypadlo Rusko (61,4 mld. USD, čo je o 3,5 % menej ako rok predtým) a kleslo na 6. miesto. Zaradilo sa tak za USA, Čínu, Saudskú Arábiu, Indiu a Francúzsko, ktoré dovedna tvoria 60 % zbrojných nákladov sveta.

Pozíciu lídra si stále držia Američania a ešte si ju upevnili nárastom zbrojných výdajov o 4,6 % na 649 miliárd USD.

Najväčší, 24-percentný prírastok, však malo Turecko. V našom regióne narástli zbrojné výdaje Poľsku o 8,9 %, Ukrajine o 21 % a v rozmedzí 18–24 % aj Bulharsku, Lotyšsku, Litve a Rumunsku.

–r–

Americké slovo mesiaca

Krymčania v roku 2014 hlasovali v referende vedome a teraz sú šťastní v Rusku, lenže Západ ich trestá za ich oddanosť demokratickým hodnotám, vyhlásil zakladateľ organizácie „Globálna sieť proti zbraňam a atómovej sile v kozme“ Bruce Gagnon, ktorý bol začiatkom mája vedúcim americkej delegácie spoločenských činiteľov, ktorá polostrov navštívila.

„Najhlavnejšie je to, že Krymčania sú šťastní a naozaj vo výsledku referenda dostali to, čo si odhlasovali,“ povedal Gagnon novinárom.

V približne 20-člennej delegácii boli okrem Američanov aj predstavitelia V. Británie, Švédska, Izraela a Nepálu.

–r–

Viete, že...?

...podľa amerického listu *The Military Watch* ruský krížnik Admiral Nachimov sa po modernizácii stáva najsilnejšou bojovou loďou sveta, osobitne „smrteľne nebezpečnou“ pre lietadlové lode?

Po ukončení modernizácie (zámena S-300 F na S-400, systému

Kortik na Pancir ME, Osa-M na Redut) sa krížnik stane zo vzduchu takmer nezraniteľný. Dokáže prepaďať neviditeľné lietadlá, balistické a krídlaté rakety počas hyperzvukových rýchlostí aj v extrémnych vzdialenostiach – do 400 km. Takýmto spôsobom Admiral Nachimov dokáže svojim PVO dáždnikom prikryť nielen spriatelene síly, ale aj celé pobrežné mestá.

–r–

Čo sa Rusom nepáči?

Ruské ministerstvo zahraničia nazvalo hlavnú výhradu voči USA ohľadne zmluvy START (o znížení strategických útočných zbraní).

„Máme otázky ako si USA splnili záväzok k 5. 2. 2018. Časť ich ťažkých bombardérov a odpaľovacích zariadení balistických rakiet na ponorkách nebolo z nejakého dôvodu prerobených tak, ako bolo dohodnuté. Pričom nám neumožňujú osobne sa presvedčiť, že ich nie je možné vrátiť do pôvodného stavu,“ uvádza TASS stanovisko MZV RF.

Ministerstvo podtrhuje, že ak sa odpaľovacie zariadenia dajú vrátiť do pôvodného stavu, USA si na nich prinavrátia do služby vyše 1 200 atómových náloží.

Podľa vz.ru, 8. mája 2019

K 75. výročiu oslobodenia Sevastopola

Ministerstvo obrany RF vytvorilo ďalší multimediálny projekt, tentoraz k 75. výročiu oslobodenia Krymu.

V jeho obsahu sú odtajnené unikátne dokumenty z fondov ústredného archívu ruského obranného ministerstva.

Podľa ria.ru, 7. 5. 2019

Je jedným z nás

JUDr. Richard ELIÁŠ (32) je kandidát na poslanca Európskeho parlamentu. Pochádza z Prešova a pracuje ako právnik na Okresnom úrade v Prešove.

Kandidát strany SMER – SD má číslo 8 a na post europoslancu bol navrhnutý prešovskou krajskou organizáciou strany. Patrí medzi novú generáciu politikov, ktorí sa uchádzajú o slovo v strane SMER – SD.

Na snímke Richard Eliáš s predsedom SZPB Pavlom Sečkárom.

Medzi jeho hlavné programové tézy patrí vyrovnávanie dôchodkov medzi slovenskými a západoeurópskymi dôchodcami a zabezpečenie slušného života pre pracujúcich. Uprednostňuje aj tému vyriešenia dvojakej kvality potravín a podľa jeho názoru by mala byť prvoradá podpora slovenských producentov. Tému migrácie vníma tak, že v prvom rade sa musí EÚ postarať o svojich občanov a až potom uvažovať nad pomocou iným, avšak v krajine ich pôvodu.

Richard Eliáš je jedným z nás. Je členom SZPB. Jeho starý otec bol priamym účastníkom SNP v partizánskej brigáde Čapajev. Určite by nášmu združeniu pomohlo mať „svojho“ europoslancu, obzvlášť v dobe, keď začínajú silnieť neo-

fašistické spolky. Jeho zvolenie by pre SZPB znamenalo, že naše myšlienky, naše hodnoty a idey by sa preniesli aj na pôdu Európskeho parlamentu.

Richarda Eliáša podporuje prešovská organizácia SZPB vedená Joze-

fom Čorbom: „Plne podporujeme nášho člena JUDr. Richarda Eliáša v jeho kandidatúre na post europoslancu a veríme v jeho zvolenie, aby mal SZPB v jeho osobe v európskom parlamente svoje riadne zastúpenie“.

HORÚCE TÉMY

V Michalánoch sa pýtajú:

Prečo nemôžu byť mladí do 18 rokov v SZPB?

Keď sa členovia ZO SZPB v Michalánoch v trebišovskej oblasti stretli tohto roku prvýkrát, prijali za členov Matúša Eperješiu, Patrika Gergela a aj starostu Michala Zoltána Tarbaja.

V diskusii vystúpil aj predseda ObV SZPB Milan Urban, ktorý nastolil tému prečo sa členmi SZPB nemôžu stať mladí ľudia, už držiteľia občianskych preukazov? Keď to podporil aj mladý člen T. Gergel, ktorého prastarý otec bol partizanom v SNP, oblasťný predseda vyhlásil, že verí blížiacemu sa XVII. zjazdu SZPB, ktorý to asi vyrieši. Tomáš na to reagoval sľubom, že na nasledujúcu členskú schôdzu prídu s ním aj ďalší mladí (už dospelí) ľudia, kto-

ri dovŕšili 18 rokov a tiež sa stanú členmi SZPB.

„Mládež má záujem o činnosť v SZPB. Pýtam sa, prečo im to neumožníme,“ položil rečnícku otázku na záver Milan Urban.

– MU –, snímka M. Eperješiu

Poznámka redakcie: Nám Milan Urban povedal už len túto vetu. „Keď to prejde, tak tento náš mladý šuhaj má šancu stať sa predsedom mladých protifašistov v Trebišove.“

Zachováme si vojnový objekt?

V Petržalke sa ide predlžovať elektrická trasa, ktorej však v ceste stojí protitanková stena z 2. sv. vojny. Čo sa s ňou stane, zaujímali sme sa.

Odpovedal mi hovorca primátora Bratislavy Peter Bubla: „Protitanková stena sa nachádza v koridore elektrickej trate a keďže nie je možné odkloniť trať elektrickej tak, aby sa vyhlala tejto stene, počítajú sa zatiaľ s tým, že objekt bude posunutý tak, aby sa vyhol trati, ale zároveň, aby bol aj zachovaný do budúcnosti.“

V. Mikunda, predseda ZO SZPB 19, Bratislava – Petržalka

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 2)

propagandistickou kampaňou spustenou na jar 1943 ideológmi Tretej ríše v súvislosti s katyňskou otázkou o masovej poprave Poliakov pod Smolenskom. Účastníkmi bolo dokázané, že represívne operácie sa udiali v čase, keď bolo toto územie ovládané Nemcami.

Jeden z účastníkov, Anatolij Vasserman o tom hovorí: „Nemci nepoznali mnohé iné fakty, ktoré v spojitosti s tým, čo už sami napísali, dokazuje ich nespornú vinu. To znamená, že aj keby neboli k dispozícii poznatky komisie Nikolaja Niloviča Burdenka, aj tak materiály zverejnené samotnými Nemcami plne postačujú na to, aby ich vina bola plne preukázaná“.

HSP, 28. 4. 2019 (výňatok)

Na pobreží Tajmýru sa našla ponorka

Na pobreží Tajmýrskeho polostrova v Karskom mori sa našla ponorka z 2. sv. vojny, pravdepodobne nemecká. Na jej prieskum bude vyslaná expedícia Ruskej zemepisnej spoločnosti.

Počas vojny nemecké ponorky často plávali do Barentsovho a Karského mora. Vie sa, že v roku 1942 bolo na Hitlerov rozkaz sústredených v severnom Nórsku 20 ponoriek, ktoré bojovali proti spojeneckým konvojom vo „vlčích svorkách“ alebo sa vydávali aj na samostatný „lov“.

Podľa topwar.ru, 25. 4. 2019

Spoluúčasť na 5 230 vraždách

Prokuratúra v Hamburgu obvinila bývalého dozorcú v nacistickom koncentračnom tábore Stutthof zo spoluúčasti na zavraždení 5 230 ľudí.

Prokuratúra uviedla, že 92-ročný muž – identifikovaný ako Bruno D. – je obžalovaný z napomáhania „zákernému a krutému“ vyvražďovaniu prevažne židovských väzňov v koncentračnom tábore Stutthof, kde od 9. 8. 1944 do 26. 4. 1945 slúžil ako príslušník oddielov SS na strážnej veži. Za ten čas tam bolo zabitých najmenej 5 230 ľudí.

Prokuratúra tiež uviedla, že muž, ktorý mal v tom čase 17–18 rokov, predstavoval „malé koliesko v mechanizme smrti“. Obžalovaný si podľa názoru prokuratúry totiž bol vedomý toho, že tisíce ľudí boli v tábore zastrelené, otrávené alebo vyhladované až na smrť.

„Ako by pomohlo, ak by som odišiel? Našli by si niekoho iného,“ povedal podľa Reuters na svoju obhajobu Bruno D. a dodal, že mu „bolo tých ľudí (väzňov) ľúto“, pričom skutočne vedel, že ide o „Židov, ktorí nič nespáchali“.

Slovenská a ruská tlač z 18. 4. 2019

V južnej Kórei sa našli tisíce artefaktov vojny 1950–1953

Agentúra Yonhap s odvolávkou sa na ministerstvo obrany uviedla, že počas prieskumných prác na hranici medzi severnou a južnou Kóreou sa podarilo nájsť vyše dvetisíc artefaktov z vojny 1950–1953.

Našlo sa tu 160 mín a nevybuchnutej munície, stovky kostí, častí výstroja, niekoľko poľných kuchýň...

Južná Kórea upovedomila o náleze aj severnú, tá však, údajne, neprejavila o náleze záujem. Pri analogických vykopávkach v roku 2018 sa našli aj pozostatky amerických vojakov, ktoré boli následne poslané do USA.

Podľa regnum.ru, 11. 4. 2019

Vytvorme spomienkový most medzi generáciami

(Dokončenie zo str. 1)

bodzovaní Slovenska padlo vyše 60 000 vojakov Červenej armády, 10 000 rumunských vojakov a vyše 2 500 vojakov 1. československého armádneho zboru. ... Za každým číslom označujúcim počet padlých sa skrývajú jedinečné životné príbehy, srdcia, ktoré dotkli príliš rýchlo a príliš drasticky. A práve na tieto desiatky tisíc týchto srdiec musíme pamätať. Lebo pokiaľ budú žiť v našich spomienkach, obeta týchto odvážnych mužov nebola zbytočná. ... Pripomínajme našim deťom a ich deťom prečo je vojna zlá a prečo sa už história pred 74 rokmi nemôže opakovať. Hovoríme s nimi o nástrahách nacizmu, v akejkoľvek forme odsúdime pred nimi xenofóbiu, ale aj rasizmus. Vytvorme spomienkový most medzi generáciami. Medzi tými, ktorí pomaly odchádzajú a tými, ktorí ešte len prichádzajú. Výchovávajme a učme. Nemlčme,“ vyzval R. Raši.

Veľvyslanec RF A. L. Fedotov poďakoval vojnovým veteránom 2. sv. vojny za ich prínos k porážke nemeckého nacizmu a fašizmu. Pred 74 rokmi bol síce nemecký nacizmus porazený, skončovalo sa s jeho zverstvami a zločineckými snahami o svetovládu, ako však veľvyslanec poznamenal: „máme si zachovať a chrániť pravdivé dejiny 2. sv. vojny a častejšie si pripomínať závery a rozhodnutia Norimberského tribunálu. Žiaľ, po dlhé roky sledujem

ako sa v niektorých krajinách namiesto toho pokúšajú o verifikáciu nacistických zločincov, podnecujú a organizujú pochody neonacistov. Vznikajú školské učebnice, knihy a filmy, ktoré šíria lož a ospravedlňujú zločincov,“ upozornil A. L. Fedotov.

Predseda SZPB Pavol Sečkář varoval pred zabudlivosťou: „Nesmieme zabudnúť, že Hitler a jeho politici a generáli vo svojich predstavách o nadvládu nad svetom viedli dobyvačnú vojnu. Desiatky miliónov obyvateľov Európy, prevažne Slovanov, boli vystavené neludskému rasovému teror, deportáciám do pracovných alebo koncentračných táborov. Za frontom ustupujúcich nacistických vojsk zostalo 107 vydrancovaných, vypálených obcí, zničené mosty, železnice, vodárne, zamínované objekty a cesty. Hroby nevinných starých ľudí, žien a detí,“ pripomenul dôsledky najstrašnejšej vojny v histórii ľudstva. Je preto podľa neho zarážajúce, že aj v súčasnosti, po páde európskeho fašizmu a nacizmu, sa aj v našej spoločnosti nájdu ľudia, ktorí sa „neštítia velebiť fašizmus a na obdiv sveta vydávajú svoj nacionalizmus, svoju netolerantnosť a nenávisť.“ A preto „mladšie generácie čaká veľa práce. Na nich záleží ako využijú skúsenosti starších generácií pre svoju budúcnosť,“ zdôraznil P. Sečkář a skončil zvolaním „Večná sláva víťazom 2. sv. vojny.“ **Vladimír Dobrovič**

Miesto pre...

Juraja Drotára,
predsedu Oblastnej organizácie SZPB Žilina

Oblastná organizácia SZPB Žilina združuje 13 základných organizácií s vyše 370 členmi. Oproti roku 2015 sa ich počet zvýšil o 52 nových členov. Najpočetnejšou je ZO SZPB v meste Rajec. Za posledných šesť rokov sa počet jej členov zvýšil šesťnásobne.

Čo nastolila oblastná konferencia?

– Požiadavku naďalej sa starať o priamych účastníkov boja s fašizmom a o starších členov SZPB. Do roku 2020 rozšíriť počet ZO SZPB najmenej o tri. O 50 percent zvýšiť počet členov v tých ZO SZPB, ktoré majú dnes počet do desať členov. Do konferencie v roku 2023 v oblastnej organizácii prekročiť hranicu 400 členov a dosiahnuť 20 percentný odber dvojtyždenníka Bojovník.

Čím sa zaoberáte v tomto období?

– Spomienkovými stretnutiami k výročiu hromadných vražd antifašistov a občanov v osade Semeteš a v lesíku Chrastie pri Žiline, oslobodenia Žiliny, Terchovej, Stráňav, Čadce, Bytčianska, Horných Kysúc a Klokočova, ktorý bol oslobodený od nemeckých nacistov ako posledná obec 3. mája 1945.

Naše oslobodenie si už tradične pripomíname regionálnym spomienkovým stretnutím a pietnym aktom za oslobodenie Kysúc v Skalitom pri pamätníku vojakov Červenej armády a v Stráňavách na Javorine pri pamätníku vojakov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, ktorí po viac ako 14-dňových bojoch prekročili hrebeň Malej Fatry a spolu s vojskami 18. gardovej armády generála Gastiloviča oslobodili severozápadné Slovensko.

Každoročne máme dôstojné spomienkové stretnutie a pietny akt na cintoríne v žilinskom Bôriku, kde je pochovaných 1 907 vojakov a dôstojníkov Červenej armády, padlých v bojoch za oslobodenie severozápadného Slovenska od Liptovského Mikuláša až po Klokočov.

Čo sa podarilo a v čom sa vám nedarí?

– Spolupráca s MsÚ Žilina viedla k spoločnej účasti so zamestnancami MsÚ na aktivitách organizovaných k spomienkovým stretnutiam k výročiu Antropoid v Prahe s návštevou pamätných miest Ležáky a Lidice a Dňa hrdinov Dukly s návštevou pamätných miest v Novosielcach, na Dukle a duklianskych bojiskách.

Podarilo sa zachovať všetky základné organizácie a rozšíriť počet členov. Od ostatnej konferencie sme prijali za členov SZPB 185 záujemcov. Mali sme však aj veľký úbytok 133 členov. Z toho nám 103 zomrelo, medzi nimi aj 31 priamych účastníkov boja s fašizmom.

Nepodarilo sa podľa našich predstáv zlepšiť prácu niektorých výborov ZO SZPB a spoluprácu so školskými úradmi, ako aj zvýšiť ich podiel na organizovaní vedomostnej súťaže „Medzniky...“ a využívaní ponuky aktivít oblastného výboru pre školy.

Čo očakávam od XVII. zjazdu SZPB?

– Dobrú voľbu nových funkcionárov Zväzu a následne efektívnejšiu prácu ÚR SZPB a väčší podiel predsedníctva ÚR na kolektívnom riadení SZPB.

Moniku Gergelovú,
predsedníčku OblV SZPB Košice

– Oblastná organizácia má 670 členov v 16-tich ZO SZPB. Rozvíjaním kreatívnych, kultúrnych a športových aktivít sa nám darí získavať mladých ľudí za členov Zväzu. Tí potrebujú byť užitoční, nesmú byť odstrkovaní, majú byť vypočúvaní. Zvolili sme si filozofiu, že len kultúrou, športom a kreativitou vieme budovať lepší svet.

Čo nastolila oblastná konferencia?

– Ocenila doterajšie úsilie omladzovať a rozširovať členskú základňu o členov, ktorí sú ochotní, ale aj schopní riešiť naliehavé úlohy, stojace pred našou organizáciou.

Čím sa zaoberáte v tomto období?

– Oslavami Dňa víťazstva nad fašizmom a 74. výročia ukončenia 2. sv. vojny v Európe. Podarilo sa nám prejsť z formátu nemých pietnych spomienok na podujatia, ktoré zreteľne pripomínajú, kto a čo si vo významné májové dni na verejných zhromaždeniach pripomína. Preto aj tento rok spoločne s košickým združením Zväzu Rusov na Slovensku, organizujeme pochod Nesmrteľného pluku a potom v prvej oslobodenej obci okresu Košice okolie v Skároši, spoločne s miestnou samosprávou, akciu Spomienky pri ohni, kde sa stretávajú naši najstarší členovia, s tými, ktorí hrôzy vojny nezažili.

Aký je momentálne váš najväčší úspech a čo sa vám nedarí?

– Naším najväčším úspechom bola šnúra podujatí pod názvom Umením proti extrémizmu, ako reakcia na vandalské činy na pamätníkoch v Košiciach. Umenie je ušľachtilou tvorbou a nie ničenie.

Doteraz sa nepodarilo naplniť heslo z oblastnej konferencie pred štyroch rokov, INICIATÍVA ZDOLA, ktorého zmyslom je dosiahnuť vyššiu angažovanosť ZO SZPB pri organizovaní jednotlivých podujatí.

Musíme výrazne zefektívniť náš boj proti rastúcim prejavom neonacizmu a fašizmu, ako aj ich moderných odnoží, ktoré veľmi sofistikovane otravujú mysle mladých, ale, žiaľ, aj skúsenejších starších ľudí.

Čo by ste potrebovali na zefektívnenie práce od XVII. zjazdu SZPB?

– Vytvoriť podmienky na skvalitnenie prípravy lektorov a funkcionárov Zväzu, aby boli pripravení odražať demagogické útoky na našu organizáciu hneď pri ich vzniku.

Hoc môj dedo povedal: „Žiaden zjazd nám nepomôže viac, ako my sami...“ **Vladimír Dobrovič**

Život je škola, v ktorej neúspech je lepším učiteľom ako úspech. Sulejman I.

Aj toto je výsledok dobrých kontaktov

V Devte okresnú súťaž „Medzníkov...“ 16. apríla pre deväť družstiev zorganizovala miestna ZO SZPB v spolupráci s Domom kultúry A. Sládkoviča.

Súťaž veľmi dobrej úrovne moderoval mladý člen SZPB a učiteľ Jozef Pavlov. Zaujímavosťou pri tom bola vizualizácia na veľkom plátne pomocou počítača a projektora tak otázok, ako aj následného hodnotenia odpovedí. Pozitívom bola aj slušná účasť divákov v hľadisku.

V kategórii základných škôl zvíťazili žiaci ZŠ Hriňová pred

ZŠ Kriváň a IV. ZŠ Detva. V súťaži stredných škôl zvíťazili študenti Gymnázia Detva pred Spojenou školou Detva.

Všetci súťažiaci boli ocenení diplomami i vecnými cenami, ktoré sme získali vďaka sponzorom. Diplomy a ceny odovzdali predseda ObV SZPB Zvolen Miroslav Náhlík a predseda ZO SZPB Detva Július Feješ.

Dobrá účasť škôl bola výsledkom osobných kontaktov a návštev funkcionárov ZO SZPB Detva i Hriňová priamo vo všetkých školách v okrese a tiež spoluprácou s učiteľmi dejepisu. Za vysoko pozitívne považujeme aj to, že sme nezamerali žiadne protesty ani prejavy nespokojnosti zo strany súťažiacich a škôl, čo tiež svedčí o dobrej a objektívnej práci hodnotiacej komisie.

– JF –, snímka Jaroslav Svábenský
(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Komisia a diváci.

Darčeky aj menej úspešným

V Revúcej sa do organizovania 6. ročníka dejepisnej súťaže „Medzníky 2. sv. vojny“ zapojilo Centrum voľného času a prispelo aj upomienkovými cenami.

Do súťaže sa 17. apríla zapojili družstvá z 5 ZŠ. Najlepšie výsledky preukázali žiaci ZŠ s MŠ Jelšava, na 2. mieste sa umiestnilo družstvo ZŠ J. A. Komenského, Revúca a na 3. mieste ZŠ Hviezdoslavova, Revúca.

Okrem ocenení všetkým víťazom a ich pedagógom venovali členovia ZO SZPB gen. Viesta spomienkové darčeky aj menej úspešným súťažiacim.

J. Kochan, snímka E. Matejka

Na zájazd za ďalšími vedomosťami

Okresného kola „Medzníkov...“ v Brezne sa 24. apríla zúčastnilo 6 škôl.

Súťaž pozostávala z 25 otázok o najdôležitejších udalostiach 2. svetovej vojny, SNP a národnoslobodovacieho boja. Pre každé družstvo boli pripravené účastnícke diplomy a občerstvenie. Prvé tri dostali aj vecné ceny. Boli to na 1. mieste ZŠ s MŠ Karola Rapoša Brezno, na 2. mieste ZŠ Jánošovka Čierny Balog a na 3. mieste ZŠ s MŠ Pohorelá.

Po odovzdaní testov sa žiaci zúčastnili besedy s členmi oblasťnej HDK Jánom Lakandom a Viliamom Hláčikom, spojenej s ukázkami historických zbraní a vojnových vyznamenaní.

Pri záverečnom vyhodnotení súťaže tajomník ObV SZPB Ján Šulej oboznámil žiakov a ich pedagógov s pripravovaným zájazdom pre všetkých účastníkov okresného kola do múzea SNP v Banskej Bystrici a národnej kultúrnej pamiatky Kalište.

– JŠ –, snímka Ľubomír Fabuš

Brezno: víťazné družstvá.

Oblasťný výbor SZPB Michalovce zorganizoval v dňoch 11. a 17. 4. 2019 okresné kola súťaže Medzníky 2. svetovej vojny pre žiakov 9. ročníkov ZŠ a osemročných gymnázií v okresoch Michalovce a Sobrance už po tretíkrát.

Prihlásilo sa do nej po osem družstiev z každého okresu. V Michalovciach zvíťazilo družstvo 7. ZŠ Krymská, ktoré tým obhájilo aj prvenstvo z minulého roku. V Sobrancoch zvíťazilo družstvo zo ZŠ s MŠ Bežovce.

Ako organizátori môžeme byť spokojní a potešení nielen prístupom učiteľov, ale aj funkcionárov školských úradov z oboch okresov k tomuto podujatiu. Jeho dôležitosť vyzdvihla aj účasť zástupcu primátora Sobrance Romana Oklamčáka

a oblasťného predsedu SZPB Miroslava Pregu. Víťazné družstvá boli ocenené diplomami, avšak hlavnou odmenou pre všetkých súťažiacich je celodenný poznávací autobusový zájazd

na bojiško 2. svetovej vojny v Dukľanskom priesmyku a do VHM vo Svidníku v júni, ktorý organizuje oblasťný výbor SZPB Michalovce.

Marián Lukáč

37. ročník Behu oslobodenia – behu Galantou
Patrila mu druhá aprílová sobota (14. 4. 2019). Pre takmer 900 pretekárov ho otvoril riaditeľ pretekov Peter Tomič. S prihovormi sa pridal primátor Galanty Peter Paška a predseda ObV SZPB Jozef Janský.
Preteky sa konali v žiackych a mládežníckych kategóriách, v Behu zdravia – Samsung run na 2500 metrov (zúčastnili sa ho rôzni bežci všetkých vekových kategórií, ľudia s kočíkmi, so psíkmi...), v hlavnom preteku Beh Galantou – Beh oslobodenia na 10 km a v štafetovom behu 4-členných zmiešaných družstiev 4x2500 m. Hlavní víťazi si odniesli 55

Za odmenu na dukľanske bojiško

na bojiško 2. svetovej vojny v Dukľanskom priesmyku a do VHM vo Svidníku v júni, ktorý organizuje oblasťný výbor SZPB Michalovce.

Rekonštrukcia partizánskeho bunkra

Miezgovce boli súčasťou územia ovládaného Partizánskou brigádou Jana Žižku až do 29. októbra 1944, kedy fašisti a príslušníci POHG z Bánoviec nad Bebravou obec prepadli, vyrabovali a vypálili.

Vyššie 50 našich rodákov sa zapojilo do SNP v 8. rote PBJŽ. Na začiatku septembra 1944 si vybudovali 5 bunkrov v lese pod Madáčom a 6 v Panskej dolinke, ako úkryt pred fašistickými represáliami. Obývali ich hlavne rodiny s malými deťmi, ktoré mali mužov partizánov. Niektoré slúžili ako sklady obilia.

Vnútro bunkrov bolo obvykle vyložené tvrdým papierom, dvere boli z dosák a niekde boli aj na dlážke. Spávalo sa na kabátoch a dekách. Piecka bola len v niektorých bunkroch, tam varili a aj zohrievali vodu na pranie plienok a umývanie detí do dediny. Jeden bunker slúžil pre ranených partizánov.

Obec obnovila jeden bunker v roku 2014 a koncom marca 2019 ho dvaja členovia ZO SZPB zrekonštruovali. Ďakujeme Gejzovi Harinekovi a Dušanovi Čerňanskému za ich trojdňovú dobrovoľnú prácu. Výsledok ich práce možno vidieť aj na internetovej stránke Pamätných miest bojov proti fašizmu <http://www.astrala.io/szpb/map.html>

Ján Holíčka, predseda ZO SZPB Miezgovce

Predseda z Martina-Sever píše...

...miestnym funkcionárom, že „tohtoročné oslavy oslobodenia Martina na nás pôsobili kontroverzne, nakoľko sa konali v Priekope“.

Ďalej predseda ZO SZPB Martin – Sever Dušan Zachar uvádza, že „Priekopa je sice mestskou časťou Martina, ale na tento Cintorín hrdinov SNP skôr patria oslavy Dňa vi-

azstva nad fašizmom, či SNP a že členovia našej ZO SZPB majú za to, že oslavy oslobodenia mesta patria k pamätníku Pušky, aj keď je nevhodne umiestnený“.

V tejto súvislosti uvádza, že pamätník Pušky patrí do centra mesta (ako pred jeho rekonštrukciou) alebo až na námestie k Turčianskej galérii (Župný dom), „nakoľko prá-

ve tam boli pušky počas SNP v našom meste rozdávané“.

„Dúfame preto, že rovnako pre vás, ako aj pre všetkých organizátorov osláv bude tento pamätník znovu miestom spoločnej spomienky na osloboditeľov nášho mesta v nasledujúcich rokoch a teda, že už nikdy 4. apríla nebudeme musieť odpovedať na otázky obyvateľov mesta ohľadne nekonania sa osláv oslobodenia mesta na tradičnom mieste.“

Odkaz spod Bradla – US základne tu nebudú!

4. mája 2019 15 členov ZO SZPB gen. Viesta Revúca navštívilo zrekonštruovanú mohylu Milana R. Štefánika na Bradle pri príležitosti 100. výročia jeho tragédie.

Traja najvyšší ústavní činitelia sa pri odchode stretávali s hlúčkami ľudí. Najväčšiemu záujmu sa tešil predseda vlády Peter Pellegrini, na ktorého sa zosypali otázky o jeho ceste do USA. Najviac nás potešil vyhlásením: „Nemusíte sa báť, na Slovensku žiadne cudzie vojenské základne ani vojská nebudú!“

Vystúpenie prezidenta však vyvolalo piskot. Od vlajok ESNS naň padali slová „udavač“, „hanba“, „pôjdeš do basy...“

Ján Kochan, snímka Emil Matejka

Oslavy 1. mája na Dargove

Výbor ZO SZPB Zlatá Baňa – Sekčov na čele s predsedom Pavlom Pulíkom-Hrehom, spolu s oblasťnými výbormi SZPB z Prešova a Trebišova zorganizovali oslavy 1. mája na Dargove, pri príležitosti pripomenutia si bojov o Dargovský priesmyk.

Kristína Kovalčíková, snímka Pavol Pulík-Hreha ml.

Strelci k Sviatku práce

ŠSK MAGNUM v spolupráci so ZO SZPB v Želiezovciach usporiadali k Sviatku práce už 3. ročník streleckej súťaže.

Na jej otvorení boli prítomní primátor Ondrej Juhasz, predseda a členovia výboru ZO SZPB J. Výboh, G. Bystrická a S. Hrivnák. Hneď na úvod si prítomní minútou ticha uctili pamiatku svojho kolegu Vladimíra Žáčika, ktorý umrel len pred pár minútami.

Historické tradície 1. mája v otváracom príhovore priblížila G. Bystrická.

Do zápolenia sa zapojilo 33 strelcov v 4 kategóriách. Zvíťazili v nich Jana Vrbová z Hronovca, Ladislav Svanczár z Lontova, Milan Husár z Bratislavy a František Csala zo Šiah.

– JV –, snímka Ľ. Vanek

Šoa a Parraimos – najtemnejšia stránka našich dejín

Nemecký spisovateľ, filozof a esejista Golo Mann vo svojej prednáške v roku 1960 o židovstve a antisemitizme hovoril o tom, že v dejinách niet presvedčivého dôvodu na prenasledovanie národov alebo náboženských menšín. Ba dokonca, že aj keď sa našli na to nejaké rozumné dôvody, neboli úmerné rozsahu prenasledovania.

Strašným príkladom toho je osud Židov a Rómov v našej minulosti. Tragédia úzko súvisí s vtedajšou temnou dobou a nemožno ju oddeliť od celkového vývoja v európskom priestore. Korene pohromy je potrebné hľadať hlbšie, v kríze moderného človeka, ktorý bol zvedený falošnou národnosocialistickou ideológiou.

Autoritativný charakter režimu slovenského štátu sa neprejavil nikde v takej otvorenej antidemokratickej a antihumánnej forme, ako práve pri riešení tzv. židovskej otázky a neskôr aj rómskej. Režim viedol akúsi tichú vojnu s časťou svojho obyvateľstva, v rámci ktorej ju postupne zbavoval politických, hospodárskych, sociálnych, občianskych a nakoniec aj základných ľudských práv.

Už od jesene 1938, krátko po vyhlásení autonómie Slovenska, bol viditeľný charakter vládnucej politiky vo vzťahu k židovskej komunite. Dovtedy latentný antisemitizmus začal nadobúdať charakter štátnej politiky.

Minister vnútra Alexander Mach v septembri 1940 prirovnal Židov v novinách Gardista k „naším najväčším nepriateľom“, ktorí sú „stálym nebezpečenstvom pre nás i pre celé ľudstvo“. Slovenský snem v tom období splnomocnil vládu, aby do jedného roka vyriešila židovskú otázku.

V HSLS sa už v čase vzniku slovenského štátu vytvorili dve krídla, čo bolo dôsledkom vnútrostraníckej krízy. Konzervatívny blok pod vedením prezidenta Tisa presadzoval obmedzenie pôsobenia židovskej komunity vo všetkých oblastiach života podľa princípu numerus clausus – išlo o obmedzenie pôsobenia Židov na štyri percentá, čo zodpovedalo ich počtu vo vzťahu k slovenskej majorite. Radikálne krídlo Vojtecha Tuku a Alexandra Macha, v ktorom sa grupovali rôzne elementy, vrátane neuznaných politických dobrodruhov sympatizujúcich, chceli Židov zbaviť ich postavenia za každú cenu a čo najrýchlejšie.

Počas jestvovania prvej Slovenskej republiky sa stali Židia objektom stupňujúceho prenasledovania. V prvej etape (1939–1940) sa vo vzťahu k ži-

dovskému obyvateľstvu presadili predstavy umiernennej skupiny politikov. Pojem „Žid“ sa vymedzil podľa konfesijného, nie rasového hľadiska. Obmedzil sa počet Židov v rôznych zamestnaniach, najmä v slobodných povolaniach, boli vylúčení zo štátnej a verejnej služby. Arizačný zákon z júna 1940 umožnil Židom odňať živnosti a obmedziť ich vlastnícke práva.

V druhej etape (1940–1942) po salzburských rokovaníach sa naplno uskutočnili predstavy nemeckých nacistov a radikálnej skupiny. 3. septembra 1940 snem SR splnomocnil vládu, aby v priebehu jedného roka vyriešila židovskú otázku. Tým sa Snem zbavil zodpovednosti za tento chúlolistivý „problém“ a uvoľnil ruky najradikálnejším prívržcom Vojtecha Tuku. V priebehu roka režim vyprodukoval množstvo najrôznejších protizidovských nariadení, ktoré si neraz navzájom protirečili. Ich nepriehľadnosť si vyžadovalo zhrnutie a zosúladenie. Tieto snahy vyústili 9. septembra 1941 do nariadenia vlády č. 198/1941 Sl. z. pod oficiálnym názvom **O právnom postavení Židov**. V historiografii sa častejšie označujú, ako...

...Židovský kódex

Zákon obsahoval 270 paragrafov a jednalo sa o jeden z najtvrdších protizidovských nariadení v Európe. Dobová propaganda ho označovala, že je dokonca prísnejší, ako norimberské rasové zákony.

Podstatnou zmenou oproti prvej fáze protizidovských opatrení bolo riešenie židovskej otázky na rasovom základe. Režim už neposudzoval Židov z náboženského hľadiska, ale z rasového. Židom bol každý, kto pochádzal aspoň z troch starých rodičov židovského vyznania.

Novinkou, ktorú priniesol kódex, bola povinnosť pre všetkých Židov byť viditeľne označení žltou šesťcípou Dávidovou hviezdou. Po vydaní kódexu Židov zbavovali zvyškov spoločenských i ľudských práv, čo malo mimoriadne ponižujúci charakter.

Židia, vylúčení zo všetkých sfér života, sa stali nesvojprávnou masou, príťažou pre štát. Ako východisko z tejto situácie Nemci

ponúkli vysťahovanie. Na rokovaníach s Nemeckom slovenská strana odmietala na rok 1942 zvýšiť počet robotníkov, ktorí mali pracovať v Ríši. Ako náhradu ponúkla 20 tisíc slovenských Židov. Vojtech Tuka na zasadnutí vlády 3. marca 1942 oznámil ministrom, že podľa dohody uzatvorenej s Nemeckom budú Židia zo Slovenska deportovaní.

Deportácie sa začali nezákonne 25. marca 1942. Sprevádzali ich mnohé surovosti. Židia odchádzali zo Slovenska v dobytých vagónoch. Proti deportáciám protestovali viaceré krajiny, hlavne Vatikán a Švajčiarsko. Pastiersky list proti deportáciám vydali katolícki i evanjelickí biskupi.

Neskôr sa ukázalo, že cieľom deportácií nebolo kolonizovať prázdne územia bývalého Poľska okupovaného Nemeckom, ale vyhladzovacie tábory, kde na Židov čakala otroká práca a smrť. 15. mája 1942 Snem prijal zákon o vysťahovaní Židov a pozbavení ich slovenského občianstva. Od marca až do prijatia zákona prebiehali deportácie nelegálne, v rozpore s vtedy platným zákonom. K ukončeniu deportácií dochádza v októbri 1942. Celkovo bolo zo Slovenska vyslaných 57 transportov, v ktorých bolo deportovaných 57 628 Židov. 38 transportov smerovalo do oblasti Lublinu a 19 do najväčšieho vyhladzovacieho tábora v Auschwitz-Birkenau pri Osvienčime.

Potom, ako sa vláda dozvedela, že sú Židia na území Poľska pravdepodobne hromadne vyvražďovaní, deportácie pozastavila a nemecké tlaky na ich obnovenie tlmila. Pre tých Židov, ktorí ostali ešte na území Slovenska, boli zriadené pracovné tábory v Novákoch, v Seredí a vo Vyhniach.

Po vstupe nemeckých vojsk na naše územie, na základe čoho vypuklo SNP, nacisti pracovné tábory zrušili a deportovali ďalších okolo 13 500 osôb.

* * *

Odhady hovoria, že na území prvej SR žilo približne 100 000 Rómov. Tento údaj možno považovať len za orientačný, pretože určitý presný počet Rómov nie je jednoduché. Je to komplikované hlavne z dôvodu, že pri sčítaní ľudu v roku 1940 sa väčšina prihlásila k všelijakým iným ná-

rodnostiam, len nie ku svojej. V publikáciách, ktoré sa venujú tejto téme sa stretávame s rôznymi číslami a to dokonca aj u jedného autora. Napr. Ivan Kameneč v niektorých svojich prácach píše o 30 tisíc, na inom mieste o 100 tisíc Rómoch. Jedná sa pravdepodobne o rozdiely medzi celkovým počtom a tými, ktorí sa považovali za asociálov.

Rómovia sa podľa Manna (2011) postupne tak isto, ako Židia, stávali občanmi druhej kategórie a boli vystavení perzekúcii. Boli pozbavení brannej povinnosti a označení za asociálne živly. Ich postavenie určovali vyhlášky ministerstva vnútra. V apríli 1941 vydalo MV vyhlášku č. 163 „o úprave niektorých pomerov Cigánov“. Táto vyhláška sa dotkla nielen počtu menšej skupiny olašských Rómov, ktorým bolo zakázané kočovanie, pričom im odobrali kone a vozy, ale aj všetkých usadlých Rómov. Kočovní Rómovia sa museli natrvalo usadiť v obciach, kde mali domovskú príslušnosť, ich sídla museli stáť mimo verejných ciest, oddelené od ostatného obyvateľstva. Boli vyčlenení zo spoločnosti, nesmeli navštevovať verejné miestnosti. Nakupovať mohli len v presne vymedzené dni (napr. dvakrát do týždňa v dopoludňajších hodinách). Nesmeli vlastniť psov, v obchodoch a pohostinstvách im nesmeli predávať alkoholické nápoje, boli opakovane vystavovaní ponižujúcim telesným prehliadkam.

Prvé pracovné útvary pre asociálne osoby začali vznikať v roku 1942 a boli určené pre „Cigánov a iných asociálov“. Vznikali na veľkých miestach a na pracovnú silu potrebnú na ťažkú manuálnu prácu. Pracovné útvary boli formálne určené pre asociálne osoby, no organizačný poriadok prikazoval viesť dvojité evidencie (Úradné noviny, 23. septembra 1942). Kartotéky modrej farby boli určené pre Rómov, šede pre ostatných. Aj zaradenci sa delili podobne, na Cigánov (Rómov) a ostatných.

Najznámejšie pracovné útvary vznikli na stavbe vodných elektrární na rieke Váh v Dubnici

nad Váhom (1942–1944) a Ilave (1943). Okrem vážskej kaskády stavali Rómovia aj železnicu Prešov – Strážske a cestu z Mýta pod Ďumbierom na Čertovicu (1942–1943). Pre tieto pracovné útvary sa zaužíval spoločný názov „Východoslovenské pracovné útvary“. Okrem nich vznikli menšie útvary v Revúcej, jeho zaradenci tu budovali železnicu Revúca – Tisovec, v Krupine a v Ústí na Orave sa podieľali na výstavbe Oravskej priehrady. Rómovia v táboroch pracovali v ťažkých podmienkach až 11 hodín denne, často bez akýchkoľvek pracovných nástrojov. Rómovia sa stali lacnou pracovnou silou.

Represívne opatrenia proti Rómom zosilneli po tom, ako Slovensko začala koncom leta 1944 obsadzovať nemecká armáda. Keďže určitá časť Rómov sa pridala k Povstaniu, po jeho potlačení a obsadení Slovenska Nemcami došlo na viacerých miestach stredného Slovenska k masovému vyvražďovaniu Rómov špeciálnymi jednotkami SS. Dôvodom represálií nebolo len aktívne pôsobenie medzi partizánmi, ale aj podozrenie z pomoci partizánom, držanie zbrane, či rozkrádanie vojenského materiálu.

Karol Janas (2004) uvádza, že obzvlášť beštiálne sa Nemci zachovali 14. novembra 1944 v Neresnici. Tu pochytili pri Čiernom Balogu 60 olašských Rómov. Mužov postriekli na mieste a ženy s deťmi zaživa upálili. Podobne tomu bolo aj vo Svätom Kríži nad Hronom (dnes Žiar nad Hronom), kde 17. októbra 1944 zaživa upálili 23 Rómov. V obci Slatina 23. decembra 1944 nahnali 56 Rómov do jedného domu, tam ich postriekli a dom s mŕtvymi a ranenými zapálili. Podobne sa zachovali aj k Rómom v Tisovci, Krupine, Zvolene, či Detve. Najviac rómskych obetí bolo z obce Ilija pri Banskej Štiavnici, odkiaľ 22. novembra 1944 odvliekli 111 mužov, žien a detí, ktorých povražďili v Kremničke. Vraždy Rómov sa odohrali aj na Spiši.

Ladislav Moravik, snímka internet

Autor pôsobí ako doktorand na VŠZaSP sv. Alžbety v Bratislave

Práca na železnici Prešov – Strážske.

Česi sú za, miestni Rusi proti

Česká republika už dávno chce postaviť československým legionárom pamätník v Samare a inde inštalovať pamätne dosky. Medzištátna zmluva na to bola podpísaná už v roku 2008, lenže gubernátor Samary stále tvrdí, že na postavenie pamätníka ešte nenastal vhodný čas.

Pamätník mal byť odhalený už v roku 2013. Proti jeho zriadeniu sa však postavili obyvatelia mesta a aktivisti komunistického hnutia „Zmysel času“. Stavba pomníka začala v roku 2015, nebola však dokončená, pretože vandali poškodili jeho základy.

Po zasadnutí rusko-českej medzivládnej komisie pre vojenské hroby v apríli 2017 bolo dohodnuté, že bude vybudovaná pamätná doska v mestskom parku

sná sibírska vláda a ďalej potom aj Dočasná všeruská vláda) a začali sa ozbrojené akcie Bielej armády proti sovietskej vláde.

Prečo sú ruskí aktivisti proti pomníku?

Jednoznačne to vyjadril v Sputniku vedúci hnutia Zmysel času v Samare Sergej Bobrov: „Podľa mňa na vybudovanie tohto pamätníku nebude nikdy vhodný čas, pretože legionári svoju po-

hody stanovuje možnosť zriadenia pamätných dosiek na iných miestach, ktoré sú vhodné na uctievanie pamiatky zahynutých,“ poznamenal riaditeľ združenía Sergej Bobrov a na záver svojho komentára uviedol príklad nemeckých cintorínov v Rusku. „Dokonca nacisti, ktorí bohvie čo vyvádžali v západnej časti Ruska, majú nemecké cintoríny vo Volgograde. Tomu, čo vystráajú Česi, vôbec nerozumiem. Chcú budovať svoje pomníky na hlavných uliciach a námestiach. Nikto nebude vystupovať proti skromnému náhrobnému kameňu na cintoríne, kde sa nachádzajú skutočné hrozby, napriek tomu, nech má akýkoľvek vzťah k týmto ľuďom. Samozrejme, pokiaľ nejde o velebenie (pozn. legionárov) a o prepisovanie dejín,“ uviedol.

* * *

Inak sa na túto tému pozerá docent a vyučujúci na katedre histórie a sociálnych technológií Nikolaj Dmitrijev, ktorý je od roku 1996 redaktorom almanachu Biela armáda. Dmitrijev sa aktívne podieľal na vybudovaní pamätníka československým legionárom v Jekaterinburgu a Čeljabinsku.

Podľa Dmitrijeva samotný pamätník legionárom musí byť určite vybudovaný: „Niet o tom žiadna reč. V Samare doposiaľ kolujú fálošné a ničím nepodložené dôvody malej hŕstky miestnych obyvateľov a historikov,“ tvrdí.

Podľa neho sa v Samare snažia prepísať nie zverstvá Čechov, ale zverstvá Výboru členov ústavodarného zhromaždenia (Komuč) samarskej vlády, ktorý bol zriadený pod záštitou Čechoslovákov. „Znamená to, že vznikol z ich vôle ako bábková vláda. Lenže žiadna bábková vláda neexistovala – Čechoslováci naozaj prispeli ku tvorbe protibolševickej vlády v Samare. Prečo však musia byť za to zodpovední?“ podotkol historik N. Dmitrijev.

Podľa cz.sputniknews.com, 18. 3. 2019, snímky internet

Celý článok: <https://cz.sputniknews.com/ceskarepublika/201903189461598-pamatnik-ceskoslovensko-legionari-budovani-hlavni-ulice-samara-duvod/>

vest' pošlipli hromadnými zastreleniami a popravamí.“

Bobrov tiež prezradil, že v dobe pôsobenia legionárov v Samare vznikol pojem „vlak smrti“, ktorými sa na Sibír prevážali zajatci, ktorých nestihli postrieľať. (Viac sa dá o tom dozvedieť z knihy „Vlak smrti“ od F. G. Popova z roku 1966, v ktorej sú zachytené spomienky väzňov, čo prežili vlak smrti v noci z 5. na 6. októbra 1918.)

Podľa ruských historických dokumentov v deň obsadenia Samary zastrelili československí legionári 100 vojakov Robotnícko-roľníckej Červenej armády a 50 zamestnancov. V prvých dňoch bolo v meste zabitých vyše 300 ľudí.

* * *

„Inštalácia pomníkov je podmienená prítomnosťou vojnových hrobov. Bohužiaľ, vzhľadom na rozvoj infraštruktúry miest, bola časť hrobov českých občanov stratená. Ustanovenie čl. 3, odst. 4, medzivládnej do-

(okrem tej mali byť inštalované ďalšie v Novokujbyševsku, Ufe, Nižneudinsku, Zlatouste a v Kamsku). Má byť na nej 147 mien zahynutých legionárov, ktorí sa zúčastnili občianskej vojny v Rusku. Termín však opäť nebol dodržaný a tlačové oddelenie gubernátora vyhlásilo, že inštalácia pamätníka sa kvôli rekonštrukcii odloží minimálne do roku 2020.

* * *

1. československý armádny zbor (legionársky) vznikol na jeseň v roku 1917, ako súčasť ruskej armády, predovšetkým zo zajatých Čechov a Slovákov, ktorí vyjadrili želanie zúčastniť sa vojny proti Nemecku a Rakúsko-Uhorsku a za vznik nezávislého Československa.

Ozbrojené povstania československého zboru sa odohrali v období od mája po august 1918 počas občianskej vojny v Rusku. Ich dôvodom bol pokus nových sovietskych úradov odzbrojiť legionárov. A práve 8. júna 1918 bola nová sovietska moc zajatá koalíciou protisovietskych síl (oddelenie Československa pod velením veliteľa 1. husitskej divízie plk. S. Čečka a jednotka 300 ruských povstalcov pod velením plk. N. Galkina). Do 7. 10. 1918 moc prešla do rúk výboru členov ústavodarného zhromaždenia.

Povstanie československého zboru sa odohralo v Povolží, na Urale, v Sibíri a na Ďalekom východe, čím sa vytvorili priaznivé podmienky na vznik protisovietskych vlád (Výbor členov ústavného zhromaždenia, Doča-

Obrnený vlak „Orlík“, ktorý používali čs. legionári na kontrolu transsibírskej magistrály počas občianskej vojny v Rusku.

Viete, že...?

...Hitler bol naozaj odkázaný na boj spôsobom blitzkrieg?

Nútili ho na to aj kapacitné možno strategických surovín. Napríklad podiel importu cínu tvoril až 90 %, medi 70 %, gummy 80 % a 75 % ropy.

Do 2. sv. vojny boli najväčšími obchodnými partnermi Nemecka USA, ZSSR a V. Británia. Čoskoro sa však dodávky obilia, kovov a ropy z týchto štátov zastavili.

V roku 1938 bol sumárny HDP Nemecka a jeho spojencov dvakrát nižší, ako u jeho nepriateľov. A ku koncu vojny bol až päťnásobne nižší.

Aby operácie Wehrmachtu mohli byť proti ZSSR bleskové, nemeckí generáli museli naučiť svoje mobilné vojská operačnej činnosti na frontovej línii. Vojenská operácia totiž musela byť zakončená do momentu, ako sa Nemcom minú zásoby.

...prvá kompletne motorizovaná obrnená delostrelecká divízia na svete bola vytvorená vo Francúzsku v roku 1935?

Hitler v tom momente pochopil, že ak sa nebude ponáhľať, tak mu krachnú všetky šance na revanš za porážky v 1. sv. vojne. Preto sa tvrdo rozhodol nedopustiť to.

Nech to znie akokoľvek neveriteľne, ale v Nemecku bola už o šesť mesiacov sformovaná kompletne motorizovaná tanková obrnená divízia. Tá si vyžadovala vyše tritisíc podporných motorizovaných prostriedkov. Hitler na to rekviroval vo vojskách všetky zvyšky, aj zastaranej, automobilovej techniky.

Logicky sa tým zvyšovali aj počty armády. Za päť rokov od vládnutia Hitlera do mobilizácie v roku 1938 početný stav armády vyrástol zo 100 tisíc na vyše 4 milióny.

...ruská armáda oslávila 15. apríla 2019 už 115. výročie svojich vojsk rádioelektronického boja (REB)?

Napriek tomu, že sviatok Deň špecialistu rádioelektronického boja bol stanovený v roku 1999, jeho korene treba hľadať už v ďalekom 1904-tom roku. Samozrejme, že nešlo vtedy o vytvorenie ruských vojsk REB, ale o prvé úspešné nasadenie rádioelektronického boja ruskými špecialistami.

K prístavu Port-Artur sa 15. 4. 1904 priblížila japonská eskadra, aby pokračovala v drvení ruských vojsk a tak začala obštel Port-Artura.

Úspech sa však nedostavil. Japonské obrnené krížniky „Kasuga“ a „Nisin“ zaujali vhodnú pozíciu v mŕtvej zóne ruského pevnostného delostrelectva i ruského loďstva a začali páliť, pričom palbu eskadry si korigovali rádiotelegraficky. Výsledkom bolo, že napriek vypáleniu vyše dvesto granátov ani jeden nedopadol na zamýšľaný cieľ. Prečo?

Spôsobili to ruskí radisti na stanici Zlatá hora a obrnenca „Pobeda“, ktorí iskrovými výbojmi dokázali utlmiť komunikáciu japonských krížnikov.

...Bismarckova prvá bojová plavba bola zároveň aj jeho poslednou?

Nemecký bojový krížnik bol pýchou nacistického námorníctva. Mal byť modernou obávanou zbraňou, pričom jeho hlavnou úlohou malo byť rozsievanie skazy medzi obchodnými loďami, ktoré smerovali do Veľkej Británie. Nečudo, dokázal páliť do vzdialenosti až 35 kilometrov. Britské kráľovské námorníctvo si toho bolo vedomé, preto ich hlavným cieľom bola jeho likvidácia.

Bismarcka slávnostne spustili na vodu vo februári 1939, čiže tento rok by bol oslávil 80 rokov. Pokrstiť ho prišla vnučka „železného kancelára“, po ktorom bol pomenovaný, nechýbal ani nacistický vodca Hitler. Do námorného arzenálu ho ale zaradili až o poldruha roka.

O tom, že pýcha predchádza pád, sa Nemci presvedčili už v máji 1941, kedy ho nasadili do prvej bojovej akcie. Bedliví Briti si na neho počkali, pričom jeho potopenie si vyžiadalo aj na ich strane značné straty. Zlom nastal po vypálení torpéda, ktoré zablokovalo kormidlo nemeckého krížnika. Bitevník dlho odolával zásahom vďaka pancierovaniu, ale 26. mája (niekde sa udáva 27. 5. 1941) napokon zmizol pod hladinou. Z celej posádky, teda z 2 092 mužov, sa podarilo zachrániť len 115 ľudí a palubného kocúra Oscara.

...počas Vietnamskej vojny ZSSR stratil 16 vojakov a USA 58 300?

Do tohto počtu však nie sú zarátaní ranení, ktorých počet sa odhaduje od 100 do 150 tisíc.

ZSSR nad Vietnamom zostrelil 9 408 US lietajúcich aparátov a vyše 2 500 aparátov Južného Vietnamu.

Obdobne dopadla aj zrážka ZSSR a USA na Kórejskom polostrove, pričom Amerikou poskladaná koalícia bola omnoho širšia ako vo Vietname. Proti severnej Kórei bojovali okrem USA – Juhokórejci, Japonci, Thajčania, Austrálčania, Novozélandčania, Turci..., ba dokonca aj Luxemburčania.

Adriana Mikundová

- **Bačkov:** Rastislav Krajčovič 45 rokov.
- **Banská Bystrica – Fončorda „B“:** Monika Mihoková 70 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Bernardína Bartlová 85 rokov.
- **Banská Bystrica – Rudlová:** Anna Klinčoková 94 a Klaudia Lestyániová 30 rokov.
- **Banská Bystrica, Tr. SNP:** Renáta Hamšíková 75 a Ján Králik 70 rokov.
- **Banská Štiavnica:** MUDr. Viliam Višňovský 80 rokov.
- **Bánovce nad Bebravou:** Jozef Palúch 70 rokov.
- **Bratislava 7:** Erika Lednárová 75 rokov.
- **Bratislava 12:** Vlasta Kulišková 87 rokov.
- **Bratislava 19:** Mgr. Mária Bubicová 60 rokov.
- **Bratislava 20:** Miron Adzima 80 a Jozef Sajbert 75 rokov.
- **Bratislava 29:** Helena Havranová 87 a Edita Košťáková 85 rokov.
- **Bernolákovo:** Anna Verešová 99 rokov.
- **Bojnice:** Helena Košovská 95 rokov.

- **Cinobaňa:** Božena Čániová 81, Viera Bračoková 75, Jana Klinčoková 55 a Zdena Gondeková 40 rokov.
- **Čadca:** Milan Prengel 75 rokov.
- **Čierny Balog:** Anna Donovalová 95, Ing. František Budovec 50 a Martin Medveď 35 rokov.
- **Dargov:** Ján Kiš 65 rokov.
- **Dobšiná:** Mariana Záhoranská 70 rokov.
- **Hnúšť'a:** Bc. Ľubomíra Lacová a Mgr. Peter Cavar 60 rokov.
- **Humenné:** Anna Cicková 84 a Božena Kozáková 83 rokov.
- **Kalinovo:** Milan Laco 86 rokov.
- **Klenovec:** Július Molitoris 92 a Zlatica Kaštanová 55 rokov.
- **Košice – Juh:** Margita Zajacová 89, Viera Uhľárová 75 a JUDr. Jaroslav Hlinka 65 rokov.
- **Kuzmice:** Ján Sokol 86 rokov.
- **Lastovce:** František Nemet 75 rokov.
- **Lehôtka:** Zuzana Ballová 94 rokov.
- **Liptovská Osada:** Ing. Róbert Kuzma 50 rokov.
- **Liptovský Mikuláš:** Vojtech Rázus 93, Irena Borbisová 88, Emília Purghatová a Božena Hunanová 75, Mgr. Janka Urbanovičová 65 a Táňa Bartková 60 rokov.
- **Lovinobaňa:** Mária Budincová 89 rokov.
- **Lučenec III.:** Pavol Belko 70 rokov.
- **Ľubietová:** Aladár Majer 94 rokov.
- **Málinec:** Peter Mužík 45 rokov.
- **Medzibrod:** Jarolím Bacúr 75 a Emil Jančiar 60 rokov.
- **Medzilaborce:** Jozef Mihalič 84, Margita Šantová 75 a Jana Gubová 40 rokov.
- **Michal'any:** Alena Kozinová 55 rokov.
- **Myjava:** Štefan Belanský 86, Mária Dugová 83 a Anna Grečná 70 rokov.

- **Nitra:** Júlia Ďuriačová 70, JUDr. Milan Jonis 55 a Valent Ďuriač 55 rokov.
- **Nitra – Horné mesto:** Mária Dedíková 92, Felícia Malíková 90 a Oľga Csákayová 81 rokov.
- **Nová Baňa:** Stanislav Štamposký 93 rokov.
- **Očová, gen. Pivolusku:** Ondrej Sedliachik 80 a MVDr. Juraj Kubiš 75 rokov.
- **Ozdín:** Emília Valachová 90 rokov.
- **Pezinok:** Magda Konečná 81 a Viera Jurčová 65 rokov.
- **Pohorelá:** Františka Kuklicová 94, Anna Pajerová 70, Ing. Anna Pravotiaková a Milan Siman 55, Bc. Irina Tešlarová 50 rokov.
- **Poltár:** Viera Kindernajová 65 rokov.
- **Prievidza, Hornonitrianske bane:** Eduard Gros 75 rokov.
- **Radvaň nad Laborcom:** Bartolomej Soták 80 a Miroslav Babín 60 rokov.
- **Revúca, gen. Viesta:** Rudolf Siman 85, Zoltán Zagiba 82, Doc. Ing. Ladislav Serbák, CSc. 75, Jiřina Šturmančinová 70 a Bc. Mária Janíková 55 rokov.
- **Rimavské Brezovo:** Soňa Kantorová 82 rokov.
- **Rimavská Sobota, Júliusa Bolfika:** Mária Bubeliniová 98

- rokov a Ľudmila Stančíková 81 rokov.
- **Rimavská Sobota 2:** Marta Belková 80, Jolana Zubačová 75 a Ján Rohár 70 rokov.
- **Rožňava:** Ing. Ján Tomi 90, Elena Caková 80, Mária Jašová, Elena Hliváková a Stana Sölöšová 75, Erika Patináková, Juliana Doroninová a Ladislav Kramec 70, Gizela Balážová, Marta Kesiarová a Marta Barnáková 65, Ing. Ján Lach a Marian Čapo 60, Iveta Čapová 55 rokov.
- **Sečovce 1:** Mária Klučárová 86 rokov.
- **Sečovce 2:** Katarína Lopuchovská 65 rokov.
- **Spišská Nová Ves:** Štefan Mecko 84, npráp. Ján Dulaj 84 a RSDr. Ján Koňak 81 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Drahomíra Dluhošová 70 rokov.
- **Sučany:** Ľubica Pivková 82 a Jaroslav Drobka 83 rokov.
- **Trebišov 1:** Anna Molnárová 65 rokov.
- **Trebišov 3:** Ladislav Barančík 80 rokov.
- **Trenčín 1:** Viera Weingartová 90, Miroslav Rebro 75 a Elena Pelechová 65 rokov.
- **Trnava 1:** Jozef Búda 70 rokov.
- **Uderiná:** Žofia Segečová 65 rokov.
- **Utekáč:** Juliana Janečeková

- 85, Jolana Michnová a Miroslav Štremajer 81 rokov.
- **Veľaty:** Mgr. Ľudmila Velikaničová 88 rokov.
- **Veľké Kapušany:** Mária Šutáková 81 rokov.
- **Vráble:** Dušan Štefánik 65 rokov.
- **Vysoká nad Kysucou:** Štefan Šurlák 70 rokov.
- **Závadka nad Hronom:** Katarína Kukuľová 65 rokov.
- **Zemianske Kostol'any:** Štefan Andrejka 60 rokov.
- **Zemplínske Hradište:** Božena Dandárová 87 rokov.
- **Zemplínska Teplica:** Mária Fecková 93 a Ján Dávid 65 rokov.
- **Zlatý Potok:** Elena Vrťová 83 a Oľga Slančíková 75 rokov.
- **Zvolenská Slatina:** Pavel Bahýľ 70 a František Fazekaš 65 rokov.
- **Želiezovce:** Mária Kišďurková 88, Ing. Štefan Béreš 81 a Tomáš Badin 70 rokov.
- **Žiar nad Hronom:** Milada Lastičová 86, Marta Karulová 83 a Lívia Považanová 80 rokov.
- **Žilina 2:** Juraj Drotár 80, Bohuš Šotník 70 rokov.
- **Žilina 13 – Vlčince:** Milan Riecky 60 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Navždy sme sa rozlúčili

- **Báčkov:** s 55-ročným Jánom Ferkom.
- **Hnúšť'a:** so 61-ročnou Evou Žabkovou.
- **Rajec:** s 82-ročnou Žofiou Chodelkovou.
- **Revúca, gen. Viesta:** so 76-ročnou Margitou Oláhovou.
- **Strážske:** s 82-ročným Jozefom Romanom.
- **Želiezovce:** so 63-ročným Štefanom Garaiom.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

Blahoželanie k jubileu

Dňa 29. marca 2019 sa dožil 70-tych dlhoročný člen výboru ZO SZPB Zlatá Baňa-Sekčov Jožko Tejščák. Nakoľko svoje narodeniny nemohol osláviť v marci, keďže bolo pôstne obdobie, oslavoval ich až 27. 4. 2019.

Za našu ZO SZPB Zlatá Baňa-Sekčov bol pozvaný náš predseda Pavol Pulík-Hreha st. s rodinou.

J. Tejščák oslavoval narodeniny v reštaurácii v kruhu celej rodiny a známych. Do tanca mu hrala hudba, o ktorú sa postaral tajomník ZO SZPB Pavol Pulík-Hreha ml.

Jubilantovi sme všetci gratulovali a zaželeli sme mu pevne zdravie do ďalších rokov života. Pripája sa aj celá ZO SZPB Zlatá Baňa-Sekčov so želaním, aby sa dožil minimálne 100 rokov.

Pavol Pulík-Hreha

Na snímke oslávenec s manželkou Martou.

Z OSLÁV OSLOBODENIA OD NEMECKÉHO NACIZMU A FAŠIZMU

Chrániť česť tých, ktorí neváhali postaviť sa fašizmu

V deň 74. výročia oslobodenia mesta Žilina (30. apríla 2019) sa v Žiline uskutočnili spomienkové stretnutia a pietne akty na pamätných miestach obetí, pri pamätníku osloboditeľov v parku SNP a Cintoríne vojakov Sovietskej armády na Bôriku.

Zúčastnili sa na nich veľvyslanec RF A. L. Fedotov, predstavitelia štátnej správy a samosprávy ŽSK a mesta Žilina, pa-

mätníci týchto udalostí, delegácie občianskych združení, študenti stredných a žiaci základných škôl a vďační Žilinčania.

V pozdravných prejavoch bolo pripomenuté hrdinstvo vojakov 18. armády gen. Gastiloviča, 17. gar. streleckého zboru gen. Medvedieva a 1. čes. v ZSSR Ľudvíka Svobodu pri oslobodzovaní Žiliny a severozápadného Slovenska, ako aj v bojoch o Malú Fatru. Primátor

mesta Žilina Peter Fiabáne v príhovore poukázal na hrdinstvo osloboditeľov a potrebu zachovať pamäť, chrániť česť tých, ktorí neváhali postaviť sa fašizmu. Vyzval na rozhodné vystupovanie proti akýmkoľvek prejavom extrémizmu a prekrucovania boja proti fašizmu, za národnú slobodu. K účastníkom sa prihovorili aj veľvyslanec RF a predseda OblV SZPB.

Vojenské počty vzdali vojaci miestnej posádky, členovia Klubu vojenských výsadkárov a Klubu Vojenskej histórie Polom.

Spomienkové stretnutia k 74. výročiu oslobodenia sa uskutočnili skoro vo všetkých mestách a obciach regiónu. Ich organizátormi boli mestské a obecné úrady pod vedením primátorov a starostov obcí, za spolupráce organizácií SZPB a občianskymi združeniami.

Juraj Drotár, foto: MeU Žilina

Ing. Jalal Suleiman, PhD.,

kandidát č. 2 na kandidátnej listine číslo 23

Vážení priatelia mieru, viete, čo mi ako prvé napadne, keď sa dívam na tento symbolický obrázok?

Moja rodná krajina Sýria. Krajina, kde som sa pred 53 rokmi narodil, ktorá sa dnes nachádza v stave, v akom sa nachádzala moja druhá vlasť, Slovensko, v časoch 2. svetovej vojny.

Tam, v Sýrii, na okraji púšte som sa narodil. Tu, na Slovensku, prežívam väčšinu svojho produktívneho života. Obe tieto moje krajiny majú čosi spoločné.

Tu v roku 1945 a tam dnes, na začiatku 21. storočia, museli prísť dobrí ľudia z východu, aby nám pomohli ubrániť sa porobe, neľudskosti, zlobe, nenávisti a smrti.

Tu ich vtedy vaše mamy a otcovia z vďaky obypali orgovánmi a tancovali spolu s nimi na uliciach v prvých dňoch mieru po strašnej vojne, tam ich dnes moji rodičia, sestry, bratia a ich deti vítajú chlebom a soľou a plačú od dojatia, že zachránili ich krajinu, ich dôstojnosť a ich holé životy. Zlo si nevyberá. Zlí ľudia a zlé systémy páchajú zlé a neľudské činy a obeťou sa stáva dobro.

Som rodený Sýrčan, ale dušou som Slovák. To je môj hendikep, ale súčasne aj výhoda. Mnohí moji priatelia – dobrí a múdri ľudia na Slovensku mi dôverujú a navrhli, aby som **kandidoval za poslanca do Európskeho parlamentu. Samozrejme, za koalíciu komunistických strán číslo 23**, lebo

ja som sa s komunistickou „výbavou“, paradoxne v pôvodne pravoslávnej rodine, už narodil.

Povedal som si: Prečo nie? Veď pre čestných a pracovitých ľudí v súčasnej nespravodlivej Európe svojim dielom môžem život už len zlepšiť. Slovensko, ako mladá, zatiaľ stále nie úplne stabilizovaná krajina, potrebuje Európu a Európa potrebuje Slovensko.

My, Slováci, však potrebujeme Európu mierovú, bez antagonizmov, Európu pre ľudí práce, dôstojnosť a perspektívu pre všetkých, nielen pre vyvolených, pre kapitál, oligarchov a smotánku. Taká zmena v Európe je nevyhnutná a takú zmenu dokážu vykonať len ľudia dobrej mysle.

Obdivujem ľudí a je jedno z akej spoločenskej, náboženskej, alebo triednej vrstvy pochádzajú, ktorí proti zlu bojujú dobrom. Obdivujem ľudí, ktorí i v dnešnej zložitej dobe chápu, že nacizmus, fašizmus, extrémizmus, nenávisť nemajú v kultúrnej a ľudskej spoločnosti miesto. Preto som jedným z vás, preto som členom SZPB, preto som mierovým aktivistom, preto obhajujem práva ľudí práce a mieru a preto som ochotný sa pobiť v dnešnej Európe o každý kúsok chleba pre slabých, o všetky naše práva proti silným a zlým. **Jalal Suleiman**

Harabin „pokrstil“ knižku Prepisovači dejín

Nová kniha literatúry faktu s názvom Prepisovači dejín poukazuje na rôznu manipuláciu s historickými faktami. Publicisti Ľudovít Štefko, Marek Mahút, Maroš Puchovský a Roman Michelko upozorňujú na znepokojivé snahy prepisovať históriu a viesť agresívnu informačnú vojnu s cieľom ovládnuť myseľ ľudí.

„Neštandardná interpretácia sa týka 2. svetovej vojny. Nacizmus či fašizmus, ktoré v nej boli podľa historických faktov jednoznačne porazené, dnes v niektorých krajinách zažívajú éru svojho obrodzenia.

Sme svedkami ich glorifikácie, šírenia ich symboliky, ale aj neuznávania rozsudkov medzinárodného vojnového tribunálu v Norimbergu či dokonca vyhlasovania za národných hrdinov tých, ktorí bojovali na strane hitlerovcov alebo s nimi spolupracovali,“ uvádza Mahút v časti Dejiny píšu víťazi, nie porazení.

O fašizme a nacizme ako nočnej more ľudstva píše aj Štefko a vysvetľuje rozdiel tých-

to neľudských ideológií s rovnakým ideovým obsahom v zmysle Hitlerovho výroku „Cieľom každej propagandy je ovplyvniť slobodu ľudskej vôle“.

Záverečnú časť 160-stranovej knihy dopĺňajú dokumentárne fotografie z 2. svetovej vojny i súčasnosti a tiež mapy premien európskych krajín od roku 1989 po 21. storočie.

„V EÚ, vrátane Slovenska sa čoraz viac potláča sloboda slova a verejnosti sa predkladajú iba jednostranné tvrdenia, ktoré často nie sú pravdivé. Platí tu diktatúra dovoleného názoru. Týka sa to aj výkladu dejín.

Ide o to, aby obyvateľstvo stratilo historickú pamäť a národnú identitu, čím zaniknú národy a štáty a z ľudí sa stane ľahko ovládateľná masa. To je zámer globalistov. Preto som mimoriadne rád, že sa táto knižka narodila. Je veľmi potrebná a mala by podľa mňa vyjsť aj v elektronickej podobe, aby si ju prečítalo čo najviac mladých ľudí,“ povedal na prezentácii Štefan Harabin.

Napalete.sk, 25. 4. 2019 (výňatok)

Na ukrajinskú svadbu v nacistickej uniforme

Na jednom zo svadobných obradov vo Lvove boli videní hostia v oblečení pripomínajúcom rovnošaty vojakov Wehrmachtu. Snímku zverejnil predseda židovskej náboženskej obce na Ukrajine Eduard Dolinskij. „Svadba vo Lvove. Mladoženáč s hosťami v nacistickej uniforme,“ popísal snímku.

Mladoženáči sa fotografujú s pozadím chrámu Svätého Juraja, pri pamätníku metropolitovi gréckokatolíckej cirkvi Andrejovi Šeptickému, ktorý spolupracoval s nemeckými okupantmi počas 2. sv. vojny, vysvetľuje Ukrajina.ru.

Podľa lenta.ru, 30. 4. 2019

Stretnutie na Javorine – Polom

Ani dážď a sneh neodradili stovky účastníkov regionálneho spomienkového stretnutia k 74. výročiu oslobodenia, ktoré sa uskutočnilo 5. mája pri pamätníku vojakov 1. čsaz na Javorine nad obcou Stráňavy v nadmorskej výške nad 1000 metrov.

Na podujatí sa spoločne s vďačnými občanmi zúčastnili veľvyslanec ČR, zástupkyňa veľvyslanectva RF, predstavitelia štátnej a verejnej správy ŽSK, mesta Žilina, Martin, Vrútky, okolitých obcí a občianskych združení, ktorí hviezdicovým výstupom na Javorinu vzdali hold osloboditeľom.

Vyššie 18 vencov položených k pamätníku vojakov 1. čsaz je prejavom úcty k vojakom – osloboditeľom a všetkým tým, ktorí bojovali proti fašizmu a svoj život položili za našu slobodu.

Predsedička Žilinského samosprávneho kraja Erika Jurinová v príhovore zvýraznila nutnosť zachovania pamäti na naše oslobodenie a potrebu mieru pre náš ďalší rozvoj. Predseda SZPB Pavol Sečkář vyzdvihol hrdinstvo a obetavosť vojakov a všetkých tých, ktorí sa o našu slobodu pričínili. Starosta obce Stráňavy Jozef Papan vyjadril presvedčenie, že osloboditelia bojujúci na Malej Fatre si spomienku zaslúžia. Spomienkové stretnutie sa ukončilo vystúpením speváckeho súboru z obce Stráňavy.

Spomienkové stretnutie zorganizovali ŽSK, obec Stráňavy a Obľv SZPB Žilina za aktívnej pomoci spolupracujúcich občianskych združení. Vojenské pocty vzdali vojaci Žilinskej posádky a členovia KVV Žilina.

Juraj Drotár, foto: ŽSSK

Kedy umelý intelekt zdolá ľudský?

Pri súčasnej rýchlosti vývoja vedy sa to môže udiat už o 50–100 rokov. S takýmto názorom sa pre RIA Novosti vytasil šéf výskumu japonského robota Parlo spoločnosti FujiSoft Incorporated Naoki Sugimoto.

„Myslím si, že keď umelý intelekt predbehne človeka, získa taký rozum, že ho už bude možné považovať za človeka, za nového človeka. Lebo vtedy to už nebude umelý intelekt, ba ani robot. Toto sa určite stane, no nebude to tak skoro. Myslím si, že zatiaľ o tom nemusíme uvažovať, za môjho života sa to asi nestihne.

Vznikne nová rasa. No a to je už oblasť náboženstva alebo filozofie, neviem do akej miery viem o tom uvažovať. Nemys-

lím si však, že umelý intelekt, ktorý dokáže nahradiť človeka, sa objaví tak skoro. Takýto čas nastane o 50–100 rokov,“ nazdáva sa Sugimoto.

Japonský vedec je presvedčený, že sa toho netreba báť, no vyzýva, aby sme to brali úplne vážne. „Necítim z toho nejaké nebezpečenstvo. Ak sa ma však

opýtate, prečo to nie je nebezpečné, neviem na to odpovedať.“ Ľudstvo podľa Sugimota už neraz zažilo vplyv progresu na svoj život. No a umelý intelekt je z tohto jeho pohľadu len novým progresom. „Veď progres aj doposiaľ menil ľudský život. Do objavenia počítačov sa všetko písalo ručne. Keď sa objavili počítače, mnohé veci sa začali robiť automaticky. Myslím si, že i tentoraz to tak bude. Robot bude vykonávať ľudskú prácu, no objavia sa nové oblasti, kde bude človek potrebný a kde dokáže pracovať. Zmení sa oblasť jeho využitia.“

ZRNKÁ HUMORU

Otec s matkou takmer dva roky nevideli svoju dcéru

Rozhodli sa navštíviť ju v jej bratislavskom byte.

Matka žasla nad interiérom nového bytu s intímnyim bu- doárom, širokou francúzskou posteľou...

Otec žasol nad športovým autom a domácim kinom...

Matka sa jej neveriacky spýtala:

– Dcérenka moja, ako si sa dostala k takému bohatstvu?

– Celkom jednoducho, vysvetľuje dcéra.

– Som zástupkyňa.

– A koho zastupuješ? Pridal sa otec.

– Nóó..., predsa manželky, priateľky a iné unavené ženy, ktoré práve bolí hlava.

Nebezpečný automobil?

– Neverím tvrdeniu, že vraj v aute sa počas búrky nemôže nič stať.

– Kamarátka tomu uverila a teraz je tehotná.

Po firemnom večierku:

– Kto si z vás včera viacej vypil? Spytuje sa šéf zamestnancov.

Nikto sa neozýva. Šéf otázku niekoľkokrát zopakuje.

Prihlási sa však len jeden.

– Jano, ty sa bež domov vyspať a ostatní podme do práce, zavelí šéf.

Životná múdrosť:

Žena: – Pijete pivo?

Muž: – Áno.

Žena: – Koľko pív denne?

Muž: – Tak asi 3...

Žena: – Koľko platíte za pivo?

Muž: – Okolo dvadsiatich piatich korún českých.

Žena: – A ako dlho pivo pijete?

Muž: – Zhruba 30 rokov...

Žena: – Jedno pivo stojí 25 Kč, vypijete tri denne, to je mesačne 2250 Kč. Za jeden rok by to bolo približne 27 000 Kč, mám pravdu?

Muž: – Asi áno.

Žena: – Za 30 rokov by to bolo vyše 810 000 Kč, pravda?

Muž: – Je to možné...

Žena: – Keby ste tie peniaze neprepili v pive, ale uložili si ich na úročený účet, mohli by ste si za to teraz kúpiť Ferrari!!!

Muž: – Pani, pijete pivo?

Žena: – Zásadne pivo nepijem!

Muž: – A kde máte to Ferrari?

autor výroku: OVIDIUS	panský sluha	ošúpe	stotina, po česky	základná číslovka	pomôcky: OTUN, ARC, AIL, SINN	škôlka	rozpúšťala pri vysokej teplote	ustato	nazhromažďuje majetok	existuje	korálový ostrov	plemeno
miesto					sídlo v Nigérii					ročné obdobie		
americký tenorista					vaňa, po česky predložka					grécke písmeno patriaci Eve		
2. časť tajničky										symetria typ ruských lietadiel		
opoj alkoholom				vzbudzovala údiv hmyzožravý cicavec								
krčma					patriaci Alene úradná značka mier						ozdoba jeleňa	selanka
časť ruky	rieka vo Francúzsku príbuzná				plod stromu anona význam, po nemecky					prijímaj tekutinu krutovládca		
chem. zn. platiny		ihličnatý strom vrtanie				Európska banka (skr) nálev, po česky				predložka smerom z vnútra		
krik				kaukazská osada chem. zn argónu			triesky zvrtné zámeno					
1. časť tajničky											dravý vták	
druh napollánok												dolná končatina

Správne vylúštenie tajničky z č.8 znie: **Až smrťou dogmy sa začína veda.** Knihu posielame **Mgr. Anne Rudovej z Hnúšte.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: **Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.**

HISTORICKÝ KALENDÁR

14. máj 1944 – Prezident dr. Edvard Beneš vymenoval za veliteľa Vojenského ústredia pplk. gšt. Jána Goliana.

14. máj 1945 – Už plnohodnotná 1. čs. letecká divízia sa presunula na letiská Kbely a Letňany. Vo vojne padlo 546 čs. letcov.

14. máj 1955 – Zástupcovia 8 európskych štátov (Albánsko, Bulharsko, ČSR, Maďarsko, NDR, Poľsko, Rumunsko a ZSSR) podpísali Varšavskú zmluvu o priateľstve, spolupráci a vzájomnej pomoci na zabezpečenie mieru a bezpečnosti v Európe na základe Moskovskej deklarácie.

14/15. máj 1943 – V noci k bieloruským partizánom prebieha v Žitomirskej oblasti stotník Ján Nálepka, pobočník veliteľa pluku spolu s voj. Imrichom Jacko-Lysákom, por. Michalom Petrom a voj. Petrom Benkovičom.

15. máj 1942 – Slovenský snem schválil zákon o vystaňovaní židovského obyvateľstva. Kým v prvých transportoch boli deportovaní mladí, práceschopní ľudia, potom začali aj rodinné transporty.

15. máj 1943 – Štátny výbor obrany ZSSR vydáva rozhodnutie o sformovaní 1. čs. samostatnej pechotnej brigády v ZSSR (v Novochopersku). K 30. septembru 1943 mala: 3 517 príslušníkov (114 dôstojníkov). V zostave mala tankovú rotu (20 tankov), 30 mínometov, 28 diel, 110 guľometov, 43 protitankových pušiek a 11 protiletadlových kanónov. V brigáde boli aj špecialisti Červenej armády – 21 dôstojníkov a 148 vojakov.

15. máj 1945 – Prvé riadne zasadanie SNR prijalo zákon o potrestaní fašistických zločincov, okupantov a kolaborantov.

16. máj 1935 – E. Beneš podpisuje ako minister zahraničných vecí zmluvu so ZSSR o vzájomnej pomoci. Moskva však mohla prísť na pomoc Prahe len ak si spojenecký záväzok splní aj Francúzsko.

Beneš túto zmluvu sám pochoval, keď kapituloval pred mníchovským diktátom. Po rozbití ČSR oprel zahraničný odboj o Francúzsko a Veľkú Britániu, o dvoch zo štyroch signatárov mníchovského diktátu a o USA.

17. máj 1945 – V Prahe na Staromestskom námestí sa koná slávnostná vojenská prehliadka víťazov. Ku koncu vojny mal 1. čs. armádny zbor v ZSSR 18 087 bojovníkov, spolu s tylovým zabezpečením 31 725 príslušníkov.

Súhrnné straty československého vojska, počínajúc bojmi pri Sokolove, činia 15 115 osôb. Z toho padlo, zomrelo a bolo nezvestných 3 942 osôb a 11 173 ranených. Z celkového počtu strát až 93 % sú straty 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, ktorý oslobodil 450 dedín a miest.

19. máj 1945 – Prvé zasadnutie SNR rozhodlo, že vybrané mestá a dediny, vojenské útvary a inštitúcie budú pomenované podľa hrdinov SNP.

19. máj 1945 – Bol vydaný dekrét o národných správach, ktorý riešil dočasnú správu závodov Nemcov a kolaborantov.

20. máj 1947 – Uznesením vlády ČSR bolo ministerstvu vnútra nariadené posilniť pohraničné útvary na ochranu pred banderovcami. V dobe presunu pohraničného pluku prenikla na Slovensko silná skupina banderovcov („soňa Chromenkova“), ktorá napadla viacero obcí.

22. máj 1942 – Začala platiť vyhláška, že Židia z Bratislavského okresu sa musia vystaňovať do Sv. Jura a z Piešťanského okresu do Vrbového.

23. máj 1939 – ZSSR žiada v Spoločnosti národov odsúdenie agresie nacistického Nemecka proti ČSR a nasadenie sankcií voči agresorovi.

23. máj 1942 – Slovenský snem odobruje deportácie Židov z územia Slovenska zákonom č. 68/1942. Tie sa však začali už 25. marca 1942 do Osvienčimu a Majdaneku. Vojnový štát platil za každého 500 rišských mariek.

27. máj 1942 – Slovák Jozef Gabčík a Moravan Jan Kubiš uskutočňujú atentát na R. Heydricha (na následky zranení zomrel 4. júna). V protektoráte je nastolené stanné právo. 18. júna sú parašutisti z operácie Antropoid zlikvidovaní.

27. máj 1942 – Klement Gottwald predniesol reč k československým vojakom v Buzuluku, v ktorej rozobral vtedajšiu politickú a vojenskú situáciu, načrtnol úlohy nášho národnooslobodzovacieho boja a úlohy čs. vojenskej jednotky v ZSSR.

28. máj 1943 – V Martine uzavreli čs.-sovietsku dohodu o materiálnom zabezpečení československej brigády z prostriedkov Sovietskeho zväzu.

29. máj 1944 – Skončil sa presun Čs. samostatnej obrnenej brigády do južného Škótska.

29. máj 1944 – V Bratislave sa konala schôdzka ilegálnej SNR, na ktorej sa hovorilo o príprave vojenského vystúpenia proti bábkovej vláde a fašistickému Nemecku a o vyslaní delegácie do Moskvy.